Ünnepi szám ára 3 korona.

Debrecen, 1921. III. évfolyam. 109. sz. Vasárnap, május 15

HAJDUFÖLD

ELŐFIZETÉSI ÁR HELYBEN ÉS VIDÉKEN
Egy hóra . . . 50 K Félévre . . . 270 K
Negyedévre . . 110 K Egész évre . . 540 K
EGYES PÉLDÁNY ÁRA: 2 KORONA

KERESZTYÉN POLITIKAI NAPILAP
Megjelenik hétfő kivételével minden nap
Felelős főszerkesztő: Dr Komlóssy Imre

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
DEBRECZEN, PIACZ-UTCZA 59. SZÁM
INTERURBAN TELEFON: 3-48. SZÁM

Szentlélek

Midőn honfoglaló eleink már körülbelül félszáz év óta lakoztak i t, mai hazánkban s félelmetes fegyvereiket meghordozták nyugaton és délen idegen népek országainak a legeslegbetsejében, egyszer csak hatalmunk megingott, fennmaradásunk veszélyben forgott. Sulyos vereségeket szenvedtek és emellett nemcsak az anyagi tényezők látszottak ellenünk fordulni, de lelki kapcsolat sem füzte őket semmi tekintetben a környékező népekhez. A veszély ez éveiben bölcs uralkodók ihletett meglátása elvezette őseinket az élet örök kutfejéhez, megkeresztelkedtek és a keresztyénség által beleilleszkedtek testileg és lelkileg is a kulturnemzetek közösségébe. Életünk biztos alapot nyert. A keresztyénség akkor mentett meg bennünket, magyarokat először.

Midőn 1526 ban Mohácsnál „nemzeti nagy létünk nagytemetőjébe" behantolták hazánk önállóságának szerencsétlen tetemét és 1538-ban intézményesen is megteremtik a nagyváradi béke által kimondott kettős királysággal országunk feldaraboltatását, a magyar nép élete ismét válságos pontra jut és körülbelül félszázad alatt oda fejlődnek az eredmények, hogy teljes pusztulásunk fenyegető réme suhintgatott már felénk halálkaszájával. El akarják venni tőlünk politikai és lelkiismereti szabadságunkat és egy őrült uralkodó, Rudolf, kész bennünket hitvány prédájául vetni a bécsi császári udvar ármánykodásainak. De a megreformált keresztyénség, a lelki tisztulást végzett protestantizmus, kardot ragad nemzetünk igazaiért és egy egész századon keresztül villogtatja azt ismét és ismét az osztrák kétfejü sas bélpoklos torka felé. A magyar protestantizmusnak ezen örök dicsőségü küzdelmei tulajdonképen az evangélium tiszta szelleméből áradó ujjászületés megnyilatkozásai, ugy hogy a keresztyénség akkor mentett meg bennünket, magyarokat másodszor.

Midőn 1867-ben megkezdődik nálunk az a liberális korszak, amely tulzásba vitt események után futott és hovatovább szélsőséges kitérésekbe tévelyedik le a helyes utról, ugy hogy körülbelül félszázad alatt egy őszirózsaforradalom s erre rögtön egy kommunizmus szennyes áradata zudul reánk, hazánk élete még sulyosabb, az eddigieknél, az előbbieknél veszedelmesebb válságba jut. Most ugyanis nemcsak a nyugati kulturközösségből szakadtunk ki, mint a vezérek századában, amikor azonban egységes és rendithetetlen volt hazánk területi épsége és most nemcsak szétdaraboltatást szenvedtünk, mint a mohácsi vészt követő tizedekben, amikor azonban nagyon is erősen tagjai voltunk a nyugati népek müveltségkörének, hanem ezt a kettős veszedelmet, amely eddig különkülön sujtott bennünket, jelenleg együttesen és egyszerre szenvedtük el. De a keresztyénség ismét megsegit bennünket. Annak felismerése, hogy tulzott liberalizmusból háttérbe engedtük szoritani nálunk a nemzeti hagyományokat, a keresztyén valláserkölcsöt és általában egy nép boldogulásának, megélhetésének szükséges egyéb feltételeit, már félgyógyulás; de az egészség teljes visszatérése egy *cselekvő megigazulás, egy meggyőződéses keresztyéni megtérés* nyomában következik csak be. A keresztyénség ekkor fog megmenteni bennünket, magyarokat harmadszor.

Eképen mindig megvihatatlan mentsvárunk nekünk az a keresztyénség, melynek eredete, forrása az első pünköstkor az emberiségre kitöltetett Szentlélek. Nem emberi kezdeményezés, nem véges elmék meglátása tehát az az ősforrás, amiből ismét és ismét reánk terül egy gyógyitó hullám balzsamos vize, valahányszor csak bünös földi akarások, porban csuszó férgek lesülyesztik ezt a népet a rothadás mérges, gyilkos gombái közé, hanem végső elemzésben a mindenható Isten beláthatatlan bölcsességü munkája avatkozik sorsdöntőleg hazánk életébe egy-egy ilyen idők teljességét jelentő és jelző korszakban. Ugyhogy bármilyen elesett állapotban vergődünk jelenleg, akármennyire nyomorultaknak, meggyalázottaknak, tehetetleneknek érezzük is mostanság magunkat, mégis olyan pontján állunk immár pályánknak, ahonnan az ut ismét felfelé, a boldogulás tetőfokához kezd fokozatosan emelkedni. Miért? Azért, mert az isteni kegyelem

Felvidéki rabmagyarok

Egyszerü gyári munkás irhatta azokat a verseket, amik a napokban érkeztek Debrecenbe, a csehek rabságában sinylődő Felvidék egyik gyárából. Egy vascsőbe volt bedugva a papiros, rajta a magyar szenvedés együgyü formába öntött, de annál meghatóbb jajszava

Mutatóba itt közlünk belőlük kettőt:

Szózat magyar véreinkhez

Föl fegyverbe, Magyarország fiai,
Magyar testvért rabságból kiváltani,
Arany helyett acélgolyó csörögjön,
Muzsikának ezer ágyu dörögjön.
Jertek magyar testvéreink,
Nehéz szivvel várunk,
Amidőn rabéletünkről
Legördül rabláncunk!

Nektek is fáj, ami nekünk: a rabság,
Nem élet ez az átkozott szolgaság,
Csak a remény tartotta életünköt,
Mindig vártuk, hogy majd egyszer eljöttök.

Hozzátok el a magyar nyelv szép diszét,
Nem tanuljuk tovább a cseh ábécét,
Fáj a fülünk, ha cseh beszédet hallunk,
Fájdalmunkban az ajkunkba harapunk.

Nem akarnak itt magyar szót hallani,
Összeszidnak, ha ugy merünk szólani,
Azt akarják, hogy hü csehekké váljunk,
Nem hiszik el, hogy mi magyarok vagyunk.

Csehországba viszik el termésünket,
Árpaliszten koplaltatnak bennünket,
Abból is csak annyi jut, mint madárnak,
Melyet rabul szük kalitkába zárnak.

Csehországból tanitókat hoznak be.
Kik a szokolt ojtják be a gyermekbe,
Kik még nemrég köszörültek borotvát,
Egerekkel huzatták a plánétát.

Magyar fiut tanitanak cseh nyelvre,
És nevelik bősz magyargyülöletre,
Ezeket igy tovább türni nem lehet,
Tulhaladnak minden emberérzelmet.

Lerombolják vallásunkat, hitünket,
A pokolba kergetik a lelkünket,
Cseh papokat hoznak be a nyakunkra,
Szemet vetnek az egyházi vagyonra.
Jertek magyar testvéreink,
Nehéz szivvel várunk,
Amidőn rabéletünkről
Legördül rabláncunk!

A szabadság zászlójára . . .

A szabadság zászlójára
Irom fel a nevemet,
Mert a haza szabadsága
Harcba szólit engemet.
Hü is leszek a zászlóhoz,
Szent esküvel fogadom,
Amig élek, magyar létem
Soha meg nem tagadom!

A zászlós ur babája

Irta: **Zádor Károly dr**

Két hónapos pihenő után visszarendelték egész hadosztályunkat az arcvonalba. Egyelőre ugyan csak tartalékba, de bizony kutyamulatság volt az igy is. Annyira állottunk mindössze a rajvonaltól, hogy a hadosztály megfigyelők távcsövén minden mozdulatát láthattuk a digónak. Éjjel meg pláne egészen közel kerültünk hozzá, s ezredenként felváltva ástunk girbe-görbe lövészárkokat a rohanó Piáve partján. A hangulat azért még sem volt nyomott, sőt ellenkezőleg. A legénységet mintha kieserélték volna: nemcsak a külsejét szedte rendbe a pihenő alatt, hanem a belsejét is. Tréfás jókedvében volt és gunyolódva kiabált a süvitő gránát után:

— Ne siess, komám, nincs még menázsi!

A repülőt meg éppen semmibe sem vette. Csak a bombavető Caproni elől bujt be a födözékbe, vagy állt meg mozdulatlanul a bokor mellett előirás szerint. A tiszteken azonban meglátszott, hogy nagyon rövid volt a pihenő és szivesen maradtak volna még másik két hónapig a Lago di Tratta partján. Ahol öt falu fehérnépét csődítette össze a hadosztály zenekara déli térzenére és karcsu szandolinokon rendeztek pompás kirándulásokat a tóparton meredező hüs hegyek alá. S ahol tüzesszemü olasz leányok énekelték nekipirult arccal, szerelmi lázban vonagló ajakkal:

— „La bella donna, signorina... si, si, si!..."

Lapunk mai száma 12 oldal terjedelemben jelent meg.

ujra felmagasztalta nemzeti lelkünket a hivó és hivő szózat igéinek uralomra jutásával. Rajtunk is beteljesedett és napról-napra mindjobban igazzá lesz, amit a Szentirásban olvasunk: „Annakokáért az Istennek jobbkarja által felmagasztaltatván és a megigért Szentlelket megnyervén az Atyától, kitöltötte ezt, amit ti most láttok és hallotok." (Ap. csel. 2. 33.)

Igen, nem politikai divat ez, nem „kurzus", amint azt csufondárosan mondják és irják. Isten őrizze is meg ezt a nemzetet, a magyar nemzetet attól, hogy a keresztyénség napja most ne állandó éltető és ragyogó égitestje legyen a magyar menyboltozatnak, hanem csak gyorsan átrohanó, meteorokká szakadó hullócsillag. Mert ez esetben egyedüli biztos létalapunk semmisülne meg s vele együtt népünk életének napjai is rövidesen meg lennének számlálva. Ellenben lelkünk érzéséből táplálkozva hisszük, történelmünk igazságaiból tudjuk, hogy felettünk ujra az első pünkösti áldása lebeg: a magyarság fölött is „nagy hirtelenséggel lőn az égből, mintegy sebesen zugó szélnek zendülése, mely eltelé az egész *házát*, amelyben lakozunk vala". (Ap. csel. 2. 2.) Hadd zugjon és zendüljön ez az erő hát a régi magyarhonban szerteszét, hogy vegye mindenki a krisztusi hitnek és a nemzeti érzésnek kincseit, melyek ugyan nem e világból valók, de e világ megigazitására, szebbé, jobbá, igazabbá tételére szálltak alá a mennyekből!

Dr Bessenyei Lajos.

Hiszek egy Istenben, hiszek egy hazában,
Hiszek egy isteni örök Igazságban :
Hiszek Magyarország feltámadásában.
Amen.

Keresztyén világkongresszus Budapesten

A zsidókérdés világprobléma
A keresztyénség öntudatra ébredése

Világszerte felnyitotta a keresztyénség szemét a zsidóknak a háboru folyamán és a forradalmak felidézésében tanusitott bünös magatartása. A föld egész kerekségén bekövetkezett az a nagy vagyoni eltolódás, mely a zsidóság javára beállott s amely a háborus konjunkturális üzletek folytán soha nem álmodott vagyonokat halmozott fel a zsidóság zsebében, ráébresztette a keresztyén népeket annak a veszélynek a tudatára, mely a zsidók hatalmi előretörésével az eddigi keresztyén erkölcsi rend uralmát végpusztulással fenyegeti.

Ez az öntudatra ébredés adta meg az eszmét ahhoz, hogy *a világ összes nemzetének keresztyén képviselői kongresszusra üljenek össze,* hogy a közös zsidóveszedelem elleni védekezés módjairól és eszközeiről tanácskozzanak. *Az idén őszre tervezett világkongresszus helyéül Budapestet szemelték ki.* Ez a körülmény ránk magyarokra nemzeti szempontból is nagyjelentőségü, mert alkalom lesz ujabb barátok szerzésére, akik itt személyes tapasztalatokból fognak meggyőződni a ránk kényszeritett „béke" tarthatatlanságáról és igazságtalanságáról.

E nagy horderejü dologgal a Budapesten megjelenő *„Kálvinista Szemle"*, dr *Nagy* Sándor szerkesztő tollából, *„Krisztus vagy Mammon?"* cimmel, vezető helyen foglalkozik, amit olvasóinkkal az alábbiakban ismertetünk. Megjegyezzük, hogy a cikk megállapitásaival mindenben egyetértünk, csupán azzal nem tudjuk magunkat azonositani, mely szerint a cikk tagadja, hogy a zsidó-kérdés eminenter faji kérdés. Ezzel a mi álláspontunkkal épenséggel nem áll ellentétben annak az elismerése, hogy a zsidó — bár minden keresztyén európai fajtól idegen — *a keresztyén erkölcsi tételek elfogadása és valamelyik krisztusi felekezet kebelébe való belépése után* hasznos és megbizható tagjává válhatik annak a keresztyén nemzetnek, melynek fiai sorába szive szerint belépett. Hiszen magyar nemzeti történelmünknek nem egy olyan ragyogó alakja van, s a magyar nemzetnek ma is sok olyan élő tagja van, aki izzó hazaszeretetének s a magyar fajhoz való ragaszkodásának kétségtelen jelét adta, családjának idegen eredete dacára is. A zsidóban azonban oly erős a faji vonás, hogy számtalan esetben tapasztalhatjuk, hogy a több generáció óta magyar földön élő zsidó is közelebb érzi magát és sokkal inkább azonositja magát azzal a galiciai hitsorsosával, akit soha életében nem látott, mint azzal a keresztyén magyarral, akivel szü etése óta egy le vegőt sziv.

Az érdekes cikk itt következik:

Csendben, de annál lázasabb tevékenységgel folyik az előkészület arra a nagyszabásu kongresszusra, amely hivatva van összegyüjteni az ősz folyamán Budapestre *a világ összes nemzeteinek keresztyén képviselőit.* Ennek a mozgalomnak erőteljes mozgatói az angolok és az amerikaiak. E két hatalmas nemzet társadalmában mindjobban előtérbe nyomul az a meggyőződés, hogy a világ jelenlegi ipari és gazdasági válságát és katasztrófával fenyegető betegségét azok az egészségtelen fertőző elvek okozták, melyek a közelmult évtizedek ipari és gazdasági életének vehemens fejlődését mesterségesen és természetellenesen vezették. Az

---

De legjobban Bányay zászlóson látszott meg, hogy nincs inyére a drasztikus helycsere. Szótlanul, hosszura nyult orral járt-kelt a födözékek között és szinte olvasni lehetett az arcáról, hogy valami mélységes bánat emészti a szivét. Volt is mit hallgatnia érte. A tiszti étkezőben állandóan ő volt a beszélgetés témája, s csak ugy röpködtek a sikamlós élcek, pikáns anekdóták és csipős megjegyzések feléje. A lányos arcu, daliás székely-fiu fanyar mosollyal hallgatta végig valamennyit, s csak annál szótlanabb és zárkózottabb lett bajtársai iránt. Pedig a jókedvü, vidám fiuk legtöbbjének szintén volt valami nenyuljhozzám a szive tájékán . . . Nem is pusztán az élc kedvéért évődtek vele, hanem hogy kigyógyitsák abból a „nyavalyából", amibe retablirozás közben esett. Érezték, hogy az a silfidi termetü, szénfekete haju, hófehér arcu, buzavirág szemü csudaszép trattai tanitónő, aki az egész hadosztályt forró lázba hozta annak idején, sokkal széditőbb jelenség volt, semhogy a rajongólelkü Bányay veszély nélkül udvarolhatott volna neki. Hiába próbálták meg közösen kieszelt taktikával kiábránditani belőle, a fiu halálos komolyan fogta föl a dolgot és lelövéssel fenyegetett mindenkit, aki az ő signorinájához közeledik . . .

. . . Egy kutyának sem való, lucs-pocs szeptemberi délutánon a zászlóalj parancsnok szállásán kergettük a harminckétlevelü szerencsét, meg a mámor csillogó szivárványát, mikor a tábori-csendőrök két kóbor olasz nő elfogását jelentették a segédtisztnek. A „fogás" nagy feltünést keltett, mert bár napirenden volt hegyek között bujkáló brigantik összefogdosása, nő még egyetlen egyszer sem akadt a horogra . . A segédtiszt nem is tudta hirtelenében : mit csináljon velük? Jelentést tett az esetről a zászlóaljparancsnoknak. Az őrnagy haragudott a háborgatásért.

— Vitesd hátra őket! — mondotta kurtán és tovább folytatta az izgalmas játékot. A hadnagy nyelt egy nagyot, aztán megkockáztatta :

— Igenis, őrnagy ur , . . de . . . de jól öltözött uri nők, talán mégse kellene . . .

Az őrnagy felütötte fejét és jelentős mosollyal nézett körül a szobában.

— Áh, uri nők? . . . Hölgy-kémek? . . . Az más! Hozasd ide őket!

Egy rövid másodperc és két bőrigázott nőalak állott remegve előttünk. Néma csend lett a füstös kis szobában és mindnyájan kivánesian kémleltük a jövevényeket. Bányay zászlós idegesen feszengett a helyén és előrehajolva, kidülledt szemmel bámulta őket. A finom gyapju köpeny egészen rátapadt az alakjukra és láttatni engedte fiatalságuk minden pompáját, mig a sürü fekete csipkesál csaknem teljesen eltakarta arcukat. Az őrnagy erösen szemügyre vette őket, azután maga mellé intette Fekete hadnagyot, a zászlóalj olasz-német tolmácsát és kiadta neki az utasitást a foglyok vallatására. A hadnagy jobb német volt, mint olasz, hát németül tette föl a kérdést : kicsodák, honnan jöttek és hová indultak?

A két nő mint két szárnyaszegett madár simult egymáshoz, de feleletet nem adott. A hadnagy olaszra forditotta a szót : talán nem értik németül. Ugy sem kapott feleletet Csak álltak azok földre szegzett fővel, szótlanul, mintha megnémultak volna. A harmadszori, válasznélkül hagyott kérdés után az őrnagy idegesen ugrott föl a helyéről.

— Terremtettét! Ezek ugyan kibabrálnak velem !. . . Hohó hölgyeim, majd én is! . . . Vegyétek le róluk azt a fátyolt.

A tábori csendőrök félre nem érthető mozdulatot tettek a csipkesál felé, mire a délcegebb termetü, magasabb nő egy erőteljes mozdulattal lerántotta fejéről és lázban égő szemmel, kipirult arccal nézett körül a szobában. A csodálkozás moraja zugott végig közöttünk. Beatrice volt, a trattai szép preceptra! . . . Bányay zászlós előtt nagyot fordult a világ; fölugrott a helyéről és vigyázzba vágta magát az őrnagy előtt.

— Őrnagy ur, alázatosan jelentem : ezek a nök nem kémek . . . Kezeskedem érte, hogy nem kémek! . . .

Az őrnagy még mindig a csodálatosan szép meduza-főt bámulta és ügyet sem vetett a zászlósra. Csak mikor ujra hallotta ugyanazokat a szenvedélyes hangon elmondott szavakat, forditotta feléje a tekintetét. Kedélyesen kötődve szólt a zászlósra :

— Mit akarsz, te gyerek, he? Ezek nem kémek? . . . Hát micsodák? Mit keresnek itt, mi? . . .

Egy 8-as schutlewort és egy 10-es magyar állami jókarban levő cséplő szekrény eladó vagy feles cséplésre kiadó. Egy 3 lóerős benzin motor, egy 3 és egy 1 üléses motorkerékpár, üzemképes állapotban, egy 4 méter 55 m/m-es és egy 5 méter 80 m/m-es transmisió tengely stenderekkel és csapágyakkal, egy 3 lóerős elől melegitős stabil gőzgép kazánnal és egy faesztergapad szerszámmmal

Vértessy Testvérek autó, motor és gépjavitó ipartelepén Debreczen, HATVAN-UTCA 53. SZÁM jutányos áron eladó.

a következtetés keres itt megoldást és leszámolást, amely rájött arra, hogy a világ ga da ági életében *olyan erkölcsi felfogás tolakodott fel vezető szerepre, amely megmételyezte és hatástalanná tette a világ keresztyén népeinek közös világrendjét, világnézetét és alapelveit.* Ennek képviselője nem egy nemzet, hanem egy nemzetközi nép, **a zsidó faj**.

Ezzel adva van a kongresszus tendenciája és sejthetjük a még nyilvánosságra nem hozott programm alaphangját, amely az *antiszemitizmus* jegyében fog vezetni. A keresztyénség szempontjából és ezzel összefüggőleg a világ jövendő életének kialakulása és irányválasztása érdekében mélyen járó jelentősége van tehát ennek a világraszóló mozgalomnak, amely nem más, mint a világháboru nyomán összeomlott világ romhalmazán áttörő *keresztyénség öntudatra ébredése.*

A keresztyénség önvédelmi harcának hatalmas kibontakozását látjuk megjelenni a szinen egységben tömörült frontban, amely talán a keresztyénség és a hitetlenség eleddig csak guerillaharcoknak minősithető tusája után nyitányát jelenti egy végső összecsapásnak Krisztus és Mammon között. A képzelet apokaliptikus méreteket rajzol meg magának erről a világharcról, amelynek kimeneteléről kétségünk nem lehet.

A jelek ugy mutatják, hogy már nemcsak a világ keresztyén egyházai, hanem keresztyén társadalmai is rájöttek és rájönnek arra, hogy *hatalmas értékek kutforrásainak a megmentéséről van szó* a világ e nagy katasztrófális tragédiájában s ezért egységesen kell sorompóba állni a hitetlenség erkölcstelensége ellen. A *zsidókérdés* megoldásának előttünk, magyarok előtt, ismert kisérleti módszerei azonban jogosultságukat látszanak vesziteni abban a tényben, hogy *a világprobléma megoldását,* ugy látszik, *az angol protestantizmus veszi a kezébe,* amely nem a test indulatával, hanem a lélek vezetésével keresi a harc eszközeit.

A probléma megoldásának kiinduló pontjára nézve azonban egységes alapelv még nem alakult ki a nyugoti protestantizmus körében sem. Abban általános a megegyezés, hogy a világ minden részében, a fehér faj között, **ma már nemcsak az ipari és kereskedelmi életben, hanem a szellemi élet minden terén a maroknyi és a világban szétszórt zsidóság képviselői vezetnek, vagy törnek a vezetésre. Ez a nép,** amelyet a maga általánosságában ma már csak üres tradicionális formaságok faji szivóssága és kényszerüsége emlékeztet az ó testamentom isteni igéreteinek szellemére, a maga minden vonatkozásu életének kiépitésében, a keresztyén nemzetek tömkelegében, **olyan morális elvek szerint igazodik, amelyek ellentétes természetük mellett ellenséges, erjesztő és romboló erővel hatnak a keresztyén életelvekre és ez elveken felépült nemzeti, társadalmi és gazdasági világrendre.** Angliában csaknem szállóigévé lett már az, hogy **„a háboru a zsidók aratása".**

Nincsen azonban meg ez az egységes nézet a probléma természetét illetőleg. Az *egyik nézet* azt vallja, hogy **a zsidókérdés tisztán faji kérdés.** A kapzsiságnak az a bünös szelleme, a naturalismusnak az a tultengése és a nemzeti és társadalmi kérdések megoldásának az a revolucionárisztikus tendenciája, amely a tapasztalatok szerint a zsidóság részéről megmegnyilatkozik, a fajnak a speciális természete, amelyet még a keresztyénségre való feltételezett igaz, őszinte áttérés sem tud mindig elnyomni és megszüntetni. Ugy látjuk, hogy *az őszi kongresszuson ez az álláspont* fog dominálóan tárgyat adni a tanácskozásnak.

A *másik álláspont* ezzel ellentétes nézetet vall, s ezt a keresztyén principiumokkal ellentéteseknek minősiti. Azt tartja, hogy a zsidókérdés csak annyiban faji probléma, amennyiben a világ életének különböző, sokszor ellentétes területein *az egészséges fejlődésre kirivóan ennek az egy fajnak a reprezentálói gyakorolnak rossz befolyást. Viszont vallja és állitja* azt, hogy *ennek a rossznak nem a faj a melegágya,* hanem a zsidó nép általános extravagans *vallásos ideológiája, amely távol van az ó-testamentomi istenhittől, vagyis a keresztyénség szempontjából hitetlen,* a Pál apostol ó-embere. Hogy melyiknek van igaza, az már régen nem kétséges. *A probléma egyetlen igaz megoldása* az ó-ember megöldöklése, *az ujjászületés.* A keresztyénség önmagának mondana ellent és saját principiumait tagadná meg, ha kirekesztené a zsidó fajt ama világalkotó tagjai sorából, amelynek egyetlen egy fundamentuma a Krisztus isteni személyében vettette meg.

Hus árának ujabb megállapitása

I. Sertéshusnemüek.

1. Karaj 68 K. 2. Comb 64 K. 3. Borda 62 K. Egyéb hus 60 K. Fej, körömm 24 K. Háj 80 K. Friss szalonna 70 K. Zsir 88 K.

II. Marhahus.

1. Mahahus 42 K. 2. Borjuhus 46 K. 3. Növendék hus 40 K. 4. Máj, tüdő 20 korona.

Ezen árszabály 1921. évi május hó 18-án lép életbe.

Ezen árszabály tullépése az 1920. évi XV. t. c. büntető rendelkezéseibe ütközik.

Árvizsgáló bizottság.

Tejtermékek legmagasabb ára

A tehéntejből és juhtejből készült egyes tejtermékek legmagasabb ára a következőkben állapittatik meg:

Az elsőrendü *vajnak* ára a termelő és a viszontelárusitó közötti viszonylatban csomagolva a feladó vasuti állomásnál átvéve a csomagoló anyag árának beszámitása nélkül 92 korona, a másodrendüé 64 korona.

Közvetlenül a fogyasztónak való eladásnál csomagolással 124 korona, a másodrendüé 88 korona.

A *tehénturónak* és a *lefölözött* tejből készült *tehéngomolyának* ára: a) A termelő és a viszontelárusitó közötti viszonylatban a feladó vasuti állomásán átvéve csomagolás nélkül 14 korona; b) fogyasztónak való eladásnál csomagolással együtt 24 korona; c) *Tehéngomolya teljes* tehéntejből készitve a termelés helyén átvéve 36 korona.

1. *Juhgomolya* 48 korona. A szállitás és csomagolás a vevőt terheli. 2. Juhturó, a feladó vasuti állomásán átvéve 56 korona. 3. Juhsajt, a termelő és viszontelárusitó közötti viszonylatban a feladó vasuti állomásán átvéve 56 korona; b) a viszontelárusitó és fogyasztó közötti viszonylatban csomagolással 68 kor. 4. Kevert turó a termelő és viszontelárusitó közötti viszonylatban csomagolással együtt 52 korona. A viszontelárusitó és fogyasztók közötti viszonylatban csomagolással 60 korona.

Ezen árszabály be nem tartása az 1920. évi XV. t. c. büntető rendelkezésbe ütközik.

Ezen árszabály 1931. évi május hó 15-én lép életbe.

A zászlós zavarba jött és akadozva válaszolt:

— Nem kémek, őrnagy ur . . . Jótállok érte, hogy nem kémek! . . .

Szemében szilaj láng és dacos elszántság fénye villant meg. Érezni lehetett a mozdulatain, hogy gondolkodás nélkül követné el a legképtelenebb ostobaságot. Mindnyájan elkomolyodtunk. Az őrnagy is összevonta a szemöldökét, mert a főhadnagy hosszasan sugott valamit a fülébe. Komoly, hivatalos arccal fordult a zászlós lelé.

— Tehát a zászlós ur jótáll a hölgyekért? . . . És minek az alapján?

— Ismerem őket, őrnagy ur s a tiszturak is ismerik őket Trattából . . . (Az őrnagy a kiképzőtől jött egyenesen a vonalba!) Egyébként az egyik a menyasszonyom, a másik unokanővére . . .

Fülig pirult, mire befejezte. Az őrnagy közelebb lépett hozzá és szigoru, emelt hangon mondta neki:

— Zászlós ur, tudja hol vagyunk s tudja mit jelent az ellenséggel való rosszakaratu cimborálás — nemde?

— Igen, tudom, őrnagy ur!

— Tehát én nem küldöm hátra a foglyokat, hanem Önre bizom őket és elvárom, hogy gondoskodik az arcvonalból való eltávolitásukról.

— Igenis, őrnagy ur! — felelte Bányay örömtől csillogó szemmel és izgatottan szoritotta meg a feléje nyujtott kezet. A következő pillanatban már a signorinához simulva, hangtalan boldogsággal mentek ki a füstös kis szobából. Az ajtóból visszahallottuk a szép preceptra halk kacagását és azt a tisztán csengő, üde hangot, amelyen pajzán jókedvvel mondta a zászlósnak:

— Bin dir nicht nachgekommen? . Ugy-e, hogy mégis utánad jöttem? . . .

*

. . . Késő este volt, amikor szállásunkra tértünk. Szándékosan mentünk el a zászlós födözéke előtt. Messziről hallottuk azt az önfeledt, boldog női kacajt, amely a társalgást kisérte odabenn. Kozma főhadnagy adta a tudatlant és az ajtó felé tartott. A takarító honéd utját állta.

— Főhadnagy ur, alázatosan jelentem, nem lehet bemenni!

— Miért te?

— A zászlós ur parancsára senkit sem szabad beengednem . . .

— Hát ki van odabenn te?

A legény tölcsért csinált a kezéből és jelentős szemhunyorgatással sugta a főhadnagy fülébe:

— A zászlós ur babája, instálom!

*

Az utolsó olasz offenzivánál Bányay zászlóst sulyos sebbel vitték hátra az egészségügyi oszlophoz. Nem hallottam többet róla a nagy világfelfordulásban . . . Tavaly nyáron Pesten volt dolgom és nagy erőfeszitéssel helyet öklöztem ki magamnak a déli vonaton. Mikor körülnézek a kocsiban, megakad a szemem az ablak mellett ülőkön. Sürün lefátyolozott fiatal hölgy és — Bányay, a zászlós civilben. Az első szempillantásra megismertem.

— Szent Isten, Bányay te vagy? Hogy kerülsz ide? Harsány kacagás a felelet.

— Persze, ti azt hittétek, hogy meghaltam, hahaha! Pedig az ellenkezője történt barátom: ujjászülettem egészen! Gyere bemutatlak a feleségemnek . . .

Két szempár összevillan és a sürü fátyol leomlik az arcról . . . Torkomon akadt a szó: a harctéri fogolynő volt, a „zászlós ur babája!"

Csak a harsogó kacaj téritett magamhoz... Boldogan vontak maguk mellé az ablakhoz és gyors tempóban elmondták a történteket. Bányay sulyos vállövéssel került mint hadifogoly a gemonai kórházba. Mikor megtudta, hogy hol van, levelet irt Trattába és harmadnapra már gyöngéd kezeeskék simogatták verejtékes homlokát. A gyógyulás lassan ugyan, de elkövetkezett: Beatrice önfeláldozóan ápolta. Mint rokkantat, szabadjára engedték és dispenzációval rögtön megesküdtek Gemonában. A mézesheteket ott töltötték a Lago di Tratta partján, hol tüzes szemü olasz lányok énekeltek neki pirult arccal, szerelmi lázban vonagló ajakkal:

— „La bella donna, signorina... si, si si!"...

Aztán összepakoltak és jöttek haza, Rab-Székelyországba . . . Punktum . . . Hogy mi lesz még: ki tudja? . . .

Gazdaságok figyelmébe! Felhivjuk a gazdaközönség figyelmét gyapjuértékesitő, porosz-szén, mezőgazdasági gép, és áru-osztályunkra, hol a gazdák olaj, benzin, kenőcs, gépszij, kötéláru, vas, kertmivelési eszközök, rézgálic, raffia, permetezők és alkatrészek, tejes kannák, kaszák, kaszakövek, kaszaélesitők, répakapák, öntözőkannák, sodronyfonatok, planat lékapák, továbbá az összes szükségleteiket a legjutányosabban beszerezhetik a Magyar MEZŐGAZDÁK szövetkezete tiszántuli kirendeltsége és áruraktárába Debrecen, Hunyadi-u. 14. sz. alatt. Telefon 7—97.

A földbirtokreform végrehajtása Hajduvármegyében

Hajduvármegyében a halasztást nem türő sürgős esetekben a házhelyek kijelölése és a kis haszonbérletek alakitása a kormányrendeletnek megfelelőleg, a vármegye főispánjának már a mult év nyarán, tehát a törvény életbeléptetése előtt kiadott rendelete folytán megindult és részben befejezést is nyert. A hatóságok és a vármegyei m. kir. gazdasági felügyelőség vezetője, *Buchwein* Béla mint szakértő megbizott minden lehetőt megtett annak érdekében, hogy a kis haszonbérletek kiadása és ezzel az arra érdemes földnélkülieknek a megélhetésükhöz szükséges földek biztositása a két oldalról érdekelt felek közt — amennyiben erre csak módot lehetett találni —, kölcsönös békés megegyezés utján legyen rendezhető. Az ingatlantulajdonosok és haszonbérlők a hivatkozott rendeletnek a területek igénybevételére vonatkozó rendelkezései felől kellőképen tájékozást nyertek. A községi elöljáróságok összeirását is gondos revizió alá vették, tekintettel a kizáró rendelkezésekre és most ez eljárással a háboru és az azt követő forradalom, kommunizmus és oláh megszállás miatt megingott társadalmi rend és nyugalom teljesen helyreállott.

A földnélküli lakosság komolyan gondolkozó része a megélhetésére szükséges földeknek biztositását nem haszonbér, hanem részes müvelés által kérte megoldani, mivel az nem jár annyi rizikóval a mai drága vetőmag és megmunkáltatási költségek mellett. Annál is inkább kérték ezt, mert a szekeres gazdák egy kishold föld szántás-vetéséért 7—800 koronát, sőt többet is elkértek.

A *házhelyek* kijelölése, habár nehézségekbe ütközött, az arra alkalmas területek igénybevétele által mindamellett 8 eset kivételével befejezést nyert. Ez esetekben a hatósági eljárás még folyamatban van. A házhelyek legtöbb esetben magán ügyletek utján lettek biztositva. A kijelöléseknél különösen azért voltak nehézségek, mert illetéktelen és felelőtlen elemek az igényjogosultakat a rendelet hibás értelmezésével azzal biztatták, hogy a házhelyeket ingyenesen fogják szétosztani.

A már kiosztott házhelyek árát 4—10 koronában állapitották meg négyszögölenként és igy adták át tulajdonosaiknak 200—600 négyszögöles parcellákban.

A vármegyében tulajdonjogilag 8759 házhely került az arra érdemesek birtokába, nagyrészt az Altruista Bank utján.

Bérbe 37—40,000 hold körüli földet adtak ki.

A vármegyei hatóságok mindent elkövetnek, hogy az arra rászorultak és érdemesek mennél előbb kis haszonbérletekhez, illetve házhelyekhez jussanak.

Védekezzünk a küteges hagymáz ellen!

A küteges hagymáz, ezen egyik legveszedelmesebb fertőző betegség városunkban ismét mutatkozott. Egyelőre csupán kis kiterjedésben A hatóság mindent megtett a tovaterjedés megakadályozására. Mind a mellett a közönségnek magának is védekezni kell A tudomány biztosan kimutatta, hogy e betegséget *a tetvek terjesztik*. Ezért felhivok mindenkit, hogy a tetveket önmagáról és ruházatáról pusztitsa. E célból a szőröket le kell borotválni, vagy rövidre nyirni és elégetni, utána a bőrt petróleummal bedörzsölni, a ruhaneműeket pedig forró lugos vizben fél óráig kifőzni, vagy gőzzel fertőtleniteni. Egyébként pedig állandóan gondosan tisztálkodni, mosdani, fürödni. Az olyan ruhafeléket, melyeknek a kifőzés megártana (szövetek, poszt felék, szőnyegek, függönyök, takarók stb.) a város fertőtlenitő intézete (Monostorpályi ut a Várad-utcai temető mellett) mindenkinek ingyen tetvetleniti. Ha valaki a tetü már mutatkozott, öt nap mulva az eljárást ismételni kell, hogy a netán épségben maradt petékből ezalatt kifejlett állatok is mind elpusztuljanak. Felhivom a város egész lakosságát, hogy ugy a saját, mint a közjó érdekében az itt előadottakat vegye figyelembe és tegye is meg. Ez esetben nem terjedhet el városunkban ez a veszedelmes betegség. *Csóka* Sámuel, polgármester-helyettes főjegyző

Harc a destrukció ellen

Budapest, máj. 14. A Nemzeti Sajtó Iroda jelenti: Azokkal a hirekkel szemben, hogy a Keresztyén Nemzeti Egyesülés Pártjának több képviselője tárgyalásokat folytatott a kisgazda párt egy vezető tagjával a célból, hogy a két párt egyformán gondolkozó tagjai közt a királykérdésben bizonyos kapcsolatot hozzanak létre, illetékes helyről a következő felvilágositást kaptuk:

— Igaz, hogy a Keresztyén Nemzeti Egyesülés Pártja és a kisgazdapárt hasonló gondolkozásu tagjai között állandó eszmecserék folynak, hogy a feltörekvő szociáldemokrata-szabadkőmives és más mozgalmakkal szemben egységes frontot alkossanak. Minden oldalon észrevehető, hogy a destruktiv mozgalmak, melyek eddig csöndben voltak, ujra felélednek. — Ezekkel szemben a keresztyén és nemzeti irányzatoknak össze kell fogni és meg kell győzni a destruktiv mozgalmak vezetőit, hogy ez nem az ő világuk. A józan magyar nép nem fogja türni, hogy ezek a mozgalmak, melyek az ország szétdarabolásához vezettek, megismétlődhessenek.

— **A városi muzeum és képtár** Pünkösd első napján zárva marad. Ünnep második napján azonban a muzeum történeti és néprajzi osztálya (Hatvan u. 23.) délelőtt és délután, a képtár (Füvészkert u. 2.) pedig csupán délelőtt a szokott órákban, dijtalanul megtekinthető.

NAPI HIREK

Pünkösdi istentiszteletek sorrendje a ref. templomokban.

Első nap:

Nagytemplomban délelőtt 10 órakor prédikál dr Baltazár Dezső püspök, ágendázik Varga Ferenc segédlelkész. Délután 5 órakor prédikál Konrád Zoltán h. lelkész. Kistemplomban délelőtt 9 órakor prédikál Szele György lelkész, ágendázik Kecskeméthy M. Lajos főgimnáziumi tanár. Délután 3 órakor prédikál Kalmár Dániel segédlelkész. Kossuth-utcai templomban délelőtt 10 órakor predikál Konrád Zoltán h. lelkész, ágendázik Felker János segédlelkész. Délután 5 órakor prédikál Mezei Béla segédlelkész. Árpád-téri templomban délelőtt 10 órakor prédikál dr Révész Imre lelkész, ágendázik Kiss Andor segédlelkész. Délután 3 órakor prédikál Gábor András segédlelkész. Ispotály templomban délelőtt 10 órakor prédikál Gábor András segédlelkész, ágendázik Kalmár Dániel segédlelkész. Délután 3 órakor prédikál Kiss Andor segédlelkész. Homokkerti imaházban délelőtt 10 órakor prédikál és Urvacsorát oszt Nagy István vallástanitó lelkész. Délután 3 órakor prédikál Varga Ferenc segédlelkész. Városi szegényházban délelőtt 10 órakor prédikál és Urvacsorát oszt Mezei Béla segédlelkész. Pallagon (Gazdasági Akadémia) délelőtt 10 órakor prédikál, konfirmál és Urvacsorát oszt Uray Sándor lelkész. Nyulasi barakban délután 3 órakor prédikál és Urvacsorát oszt Uray Sándor lelkész. Városi közkórházban délelőtt 10 órakor prédikál és Urvacsorát oszt Makay Lajos diakonissza lelkész.

Második nap:

Nagytemplomban délelőtt 10 órakor prédikál Konrád Zoltán h. lelkész. Délután 5 órakor prédikál Mezei Béla segédlelkész. Kistemplomban délelőtt 9 órakor prédikál Varga Ferenc segédlelkész. Délután 3 órakor prédikál Gábor András segédlelkész. Kossuth-utcai templomban délelőtt 10 órakor prédikál Gábor András segédlelkész. Délután 5 órakor prédikál Konrád Zoltán h. lelkész. Árpádtéri templomban délelőtt 10 órakor prédikál Kiss Andor segédlelkész. Délután 3 órakor prédikál Kalmár Dániel segédlelkész. Ispotály templomban délelőtt 10 órakor prédikál Mezei Béla segédlelkész. Délután 3 órakor prédikál Marton Sándor segédlelkész. Homokkerti imaházban délelőtt 10 órakor prédikál Kalmár Dániel segédlelkész. Délután 3 órakor prédikál Kiss Andor segédlelkész.

Vasárnapi iskolák a szokott helyen és időben.

Az ág. hitv. ev. templomban.

Első nap:

Délelőtt 10 órakor a főistentiszteletet és Urvacsoraosztást, délután 4 órakor a rendes istentiszteletet Jakobi R. Viktor ág. hitv. ev. lelkész végzi.

Második nap:

Délelőtt 10 órakor konfirmáció. A konfirmációt Materny Lajos főesperes végzi. Mindkét napon Urvacsora osztás.

— **A Csokonai-kör** választmánya 18-án, szerdán d. u. 4 órakor, a Csokonai-házban ülést tart, melyen a folyó ügyeken kivül a Géresi emlékalapitvány fog tárgyaltatni. A kör üdvözli Apponyi Albertet jubileuma alkalmából, valamint Déry Frigyest a Debrecen kulturális életében nagyjelentőségü adományokért.

— **Gróf Apponyi Albert ünneplése.** Gróf Apponyi Albertet május 28-án ünnepli az ország. Erre az alkalomra Debrecen város tanácsa is meghivást kapott. A tanács a maga részéről dr *Verga* Elemér főjegyzőt és dr *Vásáry* István tanácsnokot küldte ki az ünnepségekre. — A tanács a legközelebbi közgyülés elé terjeszti azt a javaslatát, mely szerint a város törvényhatósága gróf Apponyi Albertet válassza Debrecen város diszpolgárává.

— **Eljegyzések.** Rab Ferenc—Oláh Juliánna, Vas István—Tóth Zsófia, Szacsi József—Matur Anna, Dienes Gyula—Tóth Róza, Szabó Péter—Koroknay Zsuzsánna, Major Gábor—Szabó Róza, P. Nádudvari Bálint—Kerékgyártó Juliánna, Kiss Kálmán—Böszörményi Róza.

— **Uj beosztás a városházán.** Most, hogy a hadbiztosság hivatalai a városházáról kiköltözködtek, a felszabadult helyiségekbe városi hivatalokat telepitettek be. A Kossuth-utcai fronton levő helyiségekbe költözködtek be dr *Varga* Elemér tb. főjegyző, dr *Tóth* Emil és dr *Vass* Károly tb. tanácsnokok ügyosztályai. A számvevőség személyi osztálya s a történelmi levéltár uj helyiséget kapott. A Kossuth-utcai kapubejáratnál levő nagy helyiségekre a városi katonai nyilvántartó, a köztisztasági és fuvarozási vállalat irodája és a levéltár reflektálnak. Bővült a főügyészi hivatal is.

— **Felhivás a kereskedőkhöz és iparosokhoz.** Felhivja az árvizsgáló bizottság a debreceni kereskedőket és iparosokat, hogy a budapesti piacot kisérjék figyelemmel és az összes árténycezők figyelembe vételével oly árakat vegyenek követelésbe, melyek minden egyes adott esetben reálisak, mert a bizottság minden egyes tagja a kereskedők és iparosok üzleteiben elegyesen ellenőrzést fog gyakorolni, valamint pontos számitásokat fog végezni s ahol ártullépést fog tapasztalni, a büntető eljárás megindítása iránt haladéktalanul intézkedni fog.

— **Házasságkötések.** Földesi István—Dobi Róza, Balogh Lajos—Halang Irén, Drenyovszky Gyula—Grteszhaber Terézia, Nagy József—Gradi Erzsébet, Kuglis Antal—Stecz Karolina, Biró László—Varjasi Ilona, Sommermauer János—Takács Borbála, Markaly Tibor—Szent Galy Irén, Józsa József—Rácz Juliánna, Vasadi József—Balog Mária, Szathmáry István—Pinczés Eszter, Barcos Lajos—Papp Margit, Tóth Gyula—Kiss Zsuzsánna, Györfi Péter—Boda Katalin.

— **Méhészeti tanfolyam.** Felhivom a méhészkedni szándékozók figyelmét arra, hogy a m. kir. földm. miniszter ur Debrecenben a Hajduvármegyei Méhészeti Egyesület közreműködésével folyó évi julius és augusztus hónapokban 3 hetes és ingyenes méhészeti tanfolyamokat fog tartatni. Jelentkezni egyszerü levelezőlapon vagy személyesen is (d. u. 1 és 3 óra között) folyó hó 31-ig lehet. A tanfolyam megtartásának idejét és helyét később fogom közölni. (István-ut 24.) — Tihanyi István a IX. m. kir. méhészeti ker. vezetője.

— **Villamosközlekedés a lóversenyre.** A közönség kényelmére a városi villamosvasut a nyirbátori vasuttal egyetértvén mindkét versenynapon a különvonatokat inditja: d. u. 1 óra 18 perckor és 1 óra 30 perckor a Petőfi-térről, 1·45 és 2·30-kor különvonat indul a Hatvan-utcai kisállomástól, ahova a Bikától 10 perces időközökben viszi a közönséget, hol a különvonatra kell átszállni. 2 óra 30 perctől a Baromvásártérig közlekednek a kocsik, honnan gyalog 10 perc alatt a lóversenytér megközelithető.

— **A Kath. Népszövetség** pünkösd vasárnapján két mozgó-előadást tart és pedig délután 4 órakor ifjusági előadás mérsékelt helyárakkal, este 7 órakor pedig felnőttek részére rendes helyárakkal. A pünkösd hétfőjére tervezett nagyerdei összejövetel jelentkezők hiánya miatt elmarad.

— **A városi házmesterek kérelme.** A városi bérházak házmesterei illetményük felemelését kérték. A tanács nem találta teljesithetőnek a kérelmet, mert nekik természetbeni lakásuk, fütés-világitásuk, emellett a lift és kapupénzből olyan jövedelmük van, amely részükre a tisztességes megélhetést kellőkép biztositja, de meg csak nemrégen emelte fel illetményeiket a közgyülés, miért is ujabb emelésről nem lehet szó.

— **Legjobb főzőedények** a Rakottyay-féle zománcozott lemezedények. Kapható Sesztina Lajos vaskereskedésében.

— **A protestáns diákság debreceni kongresszusa.** A budapesti egyetemi és főiskolai hallgatók Bethlen Gábor-köre a debreceni egyetemi és főiskolai hallgatósággal karöltve országos jellegü *protestáns diáknagygyülést* rendez Debrecenben 22-én vasárnap. A naggyülésen a magyarországi egyetemek és protestáns főiskolák hallgatói mind küldöttségileg képviseltetik magukat. A gyülésen a diákság helyi és vidéki képviselőin kivül felszólalnak még *Tankó* Béla dr és *Csánky* Benjámin egyetemi tanárok is. Délelőtt 10 órakor az összes protestáns templomokban ünnepi istentiszteletek előzik meg a nagygyülést. Szombaton, 21-én esto 8 órakor az Arany Bika-szálló nagytermében a Bethlen Gábor kör a budapesti és debreceni egyetemi hallgatóság felsegitésére hangversenyt rendez, amelyen müvészvilág legkitünőbb képviselőinek vesznek részt. Fellépnek Bakó László, a Nemz.. Szinház örökös tagja, Venczell Béla és Goda Gizella a m. kir. Operaház tagjai. Az ünnepségen szerepelni fognak még dr Boér Elek egy. tanár, az erdélyi egyházkerület főgondnoka és dr Révész Imre. Az ünnepély jegyei Méliusz és Csáthy könykereskedésében kaphatók.

— **Fegyelmi a Zenedében.** Debrecen város polgármestere *Füredi* Samu, *Füredi* Sándor és *Füredi* Sándorné zenedei tanárok ellen a fegyelmi vizsgálatot elrendelte.

— **Padok a főutcán** Megjelentek a Piac-utcán a vas- és rézbutorgyár izléses kiállitásu padjai, melyek nemcsak a kényelmét szolgálják a közönségnek, hanem szépészeti szempontból is emelik az utca képét.

— **Balázs Árpád dalestélye.** Csütörtökön este fél 8 órai kezdettel tartja meg a Vigszinházban dalestélyét Balázs Árpád, aki csupa saját szerzeményü szebbnél-szebb dalait fogja előadni hegedüszó mellett, *Magyari* Imre zenekarának kiséretével. Az érdekes és élvezetes hangverseny gazdag müsorát a „*Hajduföld*“ szerdai számában fogja megtalálni az olvasó. Jegyek *Antalffy* könyvkereskedésében válthatók ahol a Balázs Árpád nótái is kaphatók zongorakisérettel.

— **Ujra megnyilik az óvoda.** A Sziv-utcai óvodában ünnep utáni szerdán (18 án) reggel megkezdődik a tanitás.

— **Felhivás a vendéglősökhöz.** A helyi árvizsgáló bizottság utasitja a debreceni összes vendéglői iparral birókat, hogy oly árakat vegyenek követelésbe, melyek az alapul veendő áralakulási tényezők összevetésével a jelen gazdasági helyzetet teljesen födik, mert a bizottság saját tagjaival ellenőrzéseket fog gyakorolni és a számot tevő tényezők alapos mérlegelése után bármily csekély ártullépés esetén a büntető eljárás bevezetése iránt haladéktalanul intézkedni fog.

— **Elveszett pénztárca.** Azon barnakalapos uriember, ki szombaton, f. hó 14-én délelőtt a Csapó-utcai piacon járt a feleségével és fél 11 óra tájban a paprikássátor előtt egy fekete bőrtárcát talált, kéretik, sziveskedjék a tárcát a rendőrségen leadni.

— **Az Operaház deficitje.** A m. kir. Operaház a jövő idényre 40 millió korona deficitet irányzott elő és ennek az összegnek közpénzekből való fedezését kérte a pénzügyminisztertől. A költségvetés tárgyalásánál a pénzügyi bizottságban e deficit nagymegütközést keltett és a pénzügyminiszter nem mutatkozik hajlandónak az összeget a költségvetésbe beállitani. Az Opera deficitje ilyképen problémává nőtte ki magát.

— **A HŐSÖK SÖRE** a legnemesebb nyersanyagokból saját módszerünk szerint készült ezen „Idénysörünk“ első megjelenése összeesik a világháboru idejével, melynek történetébe lángoló betükkel irták be a magyar nevet a mi hős katonáink. Nincs elég tölgy a magyar erdők rengetegeiben, hogy leveleikből koszorut fonhatnánk minden hős homlokára, akinek vitézsége és önfeláldozása soha el nem muló dicsőség fényével vonta be a magyar nemzet hirnevét. A Fővárosi Sörfőző R.-t. Kőbányán vitéz katonáinkra gondolt, amikor ezen gyártmányunknak azt a nevet adta „HŐSÖK SÖRE.„

— **Nyakkendőit** pénzünk javulása folytán 25%-al olcsóbban készitik és javitják. Péterfia-u. 53. szám alatt.

— **Halálozások.** Nagy Sándorné Kis Zsuzsánna 72 éves, Visky Borbála 2 hónapos, Tömösvári Istvánné Kozma Zsófia 58 éves, Weszprémy Gáspár 18 éves, Rácz Imre 1 hónapos, Nagy Sándor 2 napos, özv. Tóth Bálintné Biró Zsuzsánna 33 éves, Kis Ernő 15 napos, Katona Lajos 33 éves, özv. Korcsmáros Dánielné Vári Eszter 67 éves, özv. Rauch Jánosné Kis Zsuzsánna 82 éves

— **Simonffy-utca 5. szám alatt van Kolosné nyakkendő terme.**

Barcsay, A szabadkőmüvesség bünei két kötetben, kapható Antalfy könyvkereskedésben Szent Anna-utca és Varga-utca sarok.

— **Köszönetnyilvánitás.** Mindazon barátok, jóismerősök, akik Istenben boldogult édesatyánknak, testvéremek stb, néhai Nagy Lajosnak folyó hó 8-ikán végbement temetésén megjelenni és ezáltal fájdalmunkat enyhiteni szivesek voltak, fogadják hálás köszönetünk nyilvánitását. Debrecen, 1921 május 12. A gyászoló család.

— **Összes külföldi** iró- és számológépek speciálistája Molnár Oszkár mülakatos és müszerész Péterfia-utca 18.

— **A Bihó Kálmán** Gabonakereskedelmi R. T. ezuton tudatja ügyfeleivel, hogy debreceni fiókja vezetését Csontos László ur vette át és hogy irodáját Hunyadi-utca 24. sz. alá helyezte.

— **Reuma**, köszvény és ischias ellen legbiztosabb gyógymód a **csujokura a Margitfürdő vizgyógyintézetében.**

— **Gazdák figyelmébe.** A Látóképnél kerékgyártó és lóvasaló kovácsmühelyemet megnyitottam, ugyszintén mezőgazdasági gépjavitó és lakatos mühelyt. Elfogadok arató-, vető-, kapa- és kaszáló-gépek javitását. Kérem a gazdák pártfogását. Siposs János.

— **Idegesség** vérszegénység ellen **fenyőfürdők,** női betegségek ellen **sósfürdők,** érelmeszesedés ellen **szénsavas** fürdők, bőrápolásra **kozmetikai** fürdők a Margitfürdő vizgyógyintézetében.

— **Konyári-sóstófürdő megnyilt.**

— **Legrégibb**, megbizható vászon, fehérnemü, menyasszonyi, férfi és gyermekkelengye üzlet Kardos László Kossuth-u. 9. Alapittatott 1831. Telefon 113.

— **A pünkösdi táncestélyek** a Royalban este 7 órától reggel 4 óráig tartatnak meg. Belépődij 15 kor. és a vigalmiadó. Tisztelettel: ifj. Schaff János.

— **Városunk legrégibb és legmegbizhatóbb szücsüzlete** Nagy József Szent Anna-utca 3. Téli ruhák, szőnyegek beraktározási vállalata, nyári megóvása molykár ellen teljes felelősség mellett.

SZINHÁZ.

A fiam papája a budapesti kabaré szinpadok slágere. A bájos kis operettet pompás előadásban mutatja be a fővárosi müvészgárda, mely vasárnapon kezdi meg vendégszereplését a Vigszinházban. Dömötör Ilona a Királyszinház ragyogó szépségü primadonnája, Fenyő Emil a Starfilmek népszerü bonvivantja, Fogoly Margit, Tarnay Lonci, Persa Mimi játszák a főszerepeket. Előadások ugy vasárnap, mint hétfőn délután 5 és este fél 9 órakor kezdődnek.

Szinházak és mozgószinházak közleményei:

Vasárnap délután A mi falunk, este pedig Bálkirálynő megy.

Hétfőn délután Bálkirálynő, este pedig Gül baba megy.

Kedden B. bérletben Gül baba kerül szinre.

Tarzan I. és II. amerikai dsungel történet 14 felvonásban ma utoljára az Urániaban.

Szénkirálynő amerikai attrakció 4 felv. és Zigoto mint donzsuán az Aranybika moziban ma és holnap pünkösd hétfőjén 3, 5, 7 és 9 órakor.

Hogy kell férjet fogni amerikai életkép 6 felvonásban ma utoljára az Apolloban.

Pünkösd vasárnap és pünkösd hétfőjén az előadások a mozgószinházakban 3, 5, 7 és 9 órakor kezdődnek.

A névtelen vár I. és II. Jókai Mór csodálatos szépségü regényét mutatja be hétfőn az Urania, mind a két rész egyszerre lesz bemutatva. Előadások 3, 5. 7 és 9 órakor, az előadások pontosan kezdődnek.

Lidia Borelli a kitünő olasz tragika főszereplésével „Malombra“ (a bosszu asszonya) cimü nagyhatásu dtámát mutatja be hétfőn az Apollo. Előadások 3, 5, 7 és 9-kor.

Kedden a mozgószinházakban az előadások 6 és 8 órakor kezdődnek.

Ötmillió munkás a bolsevikik ellen

Budapest, máj. 14. *Huszár* Károly tegnap hazaérkezett Rómából, ahol a keresztyénszociálista szakszervezetek nemzetközi kongresszusán vett részt. A kongresszus elhatározta, hogy minden befolyását latbaveti, hogy a hozzácsatlakozott több mint 5 millió munkással ellensulyozza a bolsevikiek világuralmi törekvéseit.

Teleki Párisban

Budapest, május 14. Gróf *Teleki* Pál volt miniszterelnök néhány nappal ezelőtt Párisba utazott. Beavatott helyről szerzett értesüléseink szerint a volt miniszterelnök azért utazott ki, hogy összeköttetésbe lépjen bizonyos tudományos körökkel, melyeket mint geográfus ismer. Utazása teljesen magánjellegü, célja az, hogy az ottani tudományos köröket felvilágositsa Magyarország helyzetéről.

SPORT.

Léverseny. Hét esztendő telt el, mióta a debreceni Lovaregylet utolsó versenyét megrendezte s ez a szünet máris látható nyomot hagyott lóállományunkon. Ezt felismerve, a Lovaregylet ismét az aktivitás terére lépett s gróf *Szapáry* József elnök vezetése mellett Loránt József titkár mindent elkövetett, hogy a verseny minél nagyobb élvezetet nyujtson a szemlélőknek. A nevezések oly szerencsésen záródtak, hogy versenyszámonként 8-10 induló van kilátásban. Az első napon a Hadseregi akadályverseny 3200 m. és 2400 méteres gátverseny; a második napon a katonatiszti akadályverseny és a Nagyerdei akadályverseny a legkiemelkedőbb számai a versenynek, mig érdekességben sokat igér a „Gazdák versenye“, melyen a hajdumegyei és debreceni gazdák lovai futhatnak s bárki által lovagolhatók. Ezen utóbbira benevezni a pályán is lehet félórával a futás előtt. A közönség kényelméről is gondoskodott a körültekintő rendezőség. A versenypályáig való utazhatás problémáját olykép oldották meg, hogy a kisállomásig a közönség villamossal megy, hol a HÉV-nek külön e célra inditott vonatára száll fel, mely a pályáig viszi.

Szakértők véleménye szerint a következő lovaknak vannak esélyei a győzelemre: I. nap. 1. Korbely—Pali, 2. Durcás—Dailly, 3. Susan—Kimagyaráz, 4. Hippomenes—Tedd-reá, 5. Hermann—Ripők. II. nap. 1. Táncosnő—Gerő. 2. Athene, 3. Ripók—Goldregen, 4. Neveletlen—Lepke, 5. Hippomenes—Susan, 5. Ildiko—Golyó.

NSC vendégszereplése. Tegnap este érkezett meg az NSC teljes csapata, hogy a pünkösd vasárnapján a DMTK-val s hétfőn DKASE-vel mérje össze erejét s mutassa be képességét. A csapat formájáról tiszta képet nyerünk, ha tekintetbe vesszük, hogy az őszi forduló befejeztével a Kárpáti csoport első helyen álló BSE csapatának 11 nyert, 1 vesztett, tehát 22 pontja ellenében a csapatnak hatodik helyen kellett meghuzódnia 5 győzött 5 eldöntetlen s 2 vesztett azaz 15 ponttal, mig ma a tavaszi forduló finiszében a második helyen van 34 ponttal 35 pont ellenében 14 győzött 6 eldöntetlen s 3 vesztett mérkőzésével. A közönségnek módjában lesz összehasonlitást tenni, hogy csapatjaink mennyire közelitik meg a II. o. bajnokságban szereplő csapatokat. Ha tekintetbe vesszük azt, hogy a DMTK ma Debrecen legerősebb hátvédpárjával rendelkezik, kiket keresztültörni kemény dió lesz, másrészt a DKASE az uj szerződtetett tréner mellett erősen feljavult csapata szintén ambicionálja a győzelmet; a mérkőzést nyilt kimenetelünek tartjuk. Erős játékot kell produkálni a vendégcsapatnak, ha győztesen akarja elhagyni a pályát. A közönséget a pályához mindkét nap ugyanazon villamos és H. V. vasut viszi ki, melyek egyben a lóversenytérre is közlekednek.

Országos vivóakadémia. A MOVE debreceni Sport Egylet e hó 29-én vasárnap délután az Arany Bika disztermében országos vivóakadémiát rendez, melyre sikerült megnyerni Budapestről az ország legjobb kard és törvivóit, kik közül többen tagjai voltak az 1912. évi stockholmi olimpiádon a világbajnokságot nyerő tizes csapatnak. Ez alkalommal a legjobb debreceni vivók mérkőznek velük. Debrecenben még ilyen magas szinvonalu vivóverseny nem volt. Meghivókat nem bocsát ki a rendező egyesület, igy ez uton hiv meg mindenkit, aki a vivó sport iránt érdeklődik.

Közgazdaság

A legolcsóbb vizenyős takarmány

(Irta: Váradi Szabó János)

Amikor mostoha időjárásunk olyan nagyon koránra helyezi kiátásba jószágaink számára a telet és az inséget: szükséges arról gondoskodnunk, hogy a szalmafélék etetése mellett állatainkat majdan természetszerűbben takarmányozhassuk. Azaz, hogy a korán ránk köszöntő hosszu télen a kemény és az éles szalmákat valamivel puhábbá, állataink számára izletesebbé és táplálóbbá tegyük. Erre általánosan a takarmányrépa szolgál; de a takarmányrépa sikerüléséhez mindenekelőtt jobb föld és főképen jobb időjárás szükséges; a föld megmunkálása is többe kerül; az egy holdon termett mennyiség is kevesebb, tehát egy mázsa előállitási költsége is több: mint a gazdatársaim által a kellő figyelemre nem méltatott, sőt lebecsült takarmánytöké. Pedig nagyon gazdaságos még ott is, ahol a takarmányrépa biztosan és sokat terem, a répa egyrészét tökvetéssel pótolni. Mert könnyebben és olcsóbban teremhet egy kat. hold föld 500 mázsa tököt, mint 150 mázsa takarmányrépát.

A tökről nagyon téves nézetek élnek a köztudatban. Igy elsősorban a tök husa nemcsak csupa vizet, mint sokan hiszik és emiatt nem termesztik és nem vetik a tököt, hanem a viz mellett tápláló, u. n. száraz anyagokat is tartalmaz. Szárazanyag tartalma ugyan 1—2 százalékkal — nagy átlagban — kevesebb a cukor és a takarmányrépáénál, ***de a tök szárazanyaga a legtáplálóbb*** valamennyi gyökér, gumó és gyümölcs között. Ezt a magas keményitőtartalmon kivül az is mutatja, hogy 100 kg szárazanyagban — a mag mennyiségének a hushoz való aránya szerint — a tiszta fehérje 8—12 kg és még a magvaktól megfosztott tökhusban is 6 kg; mig a répában és a krumpliban csak 2—5—4 kg. Emellett a tököt minden állat szereti és jól hasznositja. A magvastök nagy zsirtartalma miatt főképen hizóknak és jármos állatoknak való; de a magjától megfosztott tökhus, mint az ezirányu takarmányozások eredményei mutatják, a fejőstehénnek is nagyon megfelelő elesége. Általános tapasztalás ugyanis az, hogy a magvastól feletetett tök a fejőstehenek tejelését jelentékenyen csökkenti. Ezért a fejősteheneknek szánt tökből a magot szedjük ki.

Különben a megszedett tökmag értéke — mint olajgyártási nyersanyag, nemcsak a magja megszedési, — de a tök összes termelési költségeit is megtéríti ugy, hogy a több, mint 100 mázsás tökhustermés jóformán ingyen marad a gazdának vissza. De az eladott tökmagért még az is kárpótol, hogy az olajgyárak az átadott mag sulyának 40 százalékát a termelőnek olajpogácsában adják vissza. A hámozott magból készült tökmagpogácsa pedig a legtáplálóbb valamennyi olajpogácsa között. Keményitőértéke ugyanis 94; mig a repcepogácsáé csak 61·1, a lenmagpogácsáé pedig 71·8.

Nagy előnye a töknek, hogy kevesebb, és kevesebb értékü mag után és kevesebb kézi munka ellenében a takarmányrépánál nemcsak több, jobb, de biztosabb takarmányt is szolgáltat, mert a szárazságot jobban birja, mint a répa. Ezenkivül meg etetése már szeptemberben megkezdhető; amikor nálunk a takarmányozás terén az u. n. „kistél" olyan nagyon gyakran beköszönteni szokott. Milyen jó, ha ilyenkor az éles töreket, pelyvát és a szalmaszecskát a vizenyős tökkel is keverhetjük. De különben is nagy segitség, ha ősszel a télen jobban elálló répát és krumplit a tök etetése révén kikimélhetjük.

Legtovább elállónak különben a lapos, keményhéju, paradicsomalaku indiai tököt tapasztalták. Legjobb, ha ebből is, a legtovább elállókból a magot magunk magnak szedjük meg. Legtöbbet az óriás Mammuth tök terem.

A tök nálunk mindenütt, kellő fészkeléssel még a sziken és a futóhomokon is megterem. Csak vetésével a futóhomokon május elejéig célszerü várni, amikor már a szélviharok nem oly gyakoriak és ezek a frissen készült fészkeket nem igen hordják el.

A tököt sovány homokon 2—3 m., jobb földön 3—4 méter távolságban fészekbe vetjük, fészkenként 2—3 jól csirázó magot vetvén el. Legcélszerübb e végből a táblát hosszban-keresztben töltögető ekével a megfelelő távolságban kiborozdolni és a fészkeket a keresztezés pontjaira készitени. Ha a fészkek távolsága nem egyenlő, ajánlatos a nagyobb távolságot az uralkodó széliránynyal keresztben adni. A magvakat egymástól 2—3 ujjnyi távolságra helyezzük a fészkekbe, hogy a gyökerek össze ne gubancolódjanak és az egyezéskor a fészkenként megmaradó 2 növény gyökere meg ne sértődjék. A magot még a homokon se tegyük 5—6 cm.-nél mélyebbre.

A tököt az indákra való megfelelő figyelem mellett kell megmüvelni, hogy ezek meg ne sértődjenek. A fészkek környékét kézi eszközökkel, a tábla többi részén pedig fogatos eszközökkel tartjuk a tökföldet porhanyóan és gyommentesen. Erre a célra a fogast, a weedert és a tárcsás porhanyitót, mint nagyon haladós, tehát olcsó munkáju eszközöket — nagyon szépen felhasználhatjuk.

Az adókivetéshez

I.

(Az I. közlemény május 8-iki számunkban.)

Egész adókezelési rendszerünkön áthuzódik a vagyonellenes felfogás. Félek, hogy még ezt nagyon megkeserüli az ország.

Akinek jövedelme nincs fundálva, az ügynök, ügyvéd, orvos és főleg az alkalmi kereskedő, az egyszerüen nem ad be vallomást. Az adózást vagy teljesen elkerüli, vagy nevetségesen kicsi összeggel szabadul. Tessék megnézni a lajstromokat.

Nem mondhatni pedig, hogy a törvényhozásból hiányzik a jóakarat. Először is mindenütt a valóságos jövedelmet keresi. Kedvezésben részesiti a számszerü vallomást. Megengedi a mult évi veszteség levonását a jövedelemből, — kár, hogy ez a gyakorlatban illuzóriussá válik. Aztán még a legnagyobb jövedelmeknél sem engedi meg, hogy az összes adók meghaladják a jövedelem 75 százalékát. Kár, hogy a jövedelmet teszik az adókivető közegek olyan magasra, hogy ez a rendelkezés is papiron marad, még a középjövedelmeknél is. Az adófelszólamlási bizottságnak hatalma van méltánylást érdemlő esetekben az adó rendkivüli leszállitására. Ha az adózó félnek az adó kivetés évében elért valóságos jövedelmének 75 százalékát az összes kivetett adók meghaladják, akkor is helyesbitendő az adó erre a 75 százalékra. A törvényhozás iparkodik minél kevesebb sebet ütni.

A pénzügyminiszter csak nemrégiben adott ki egy rendeletet, melyben bár erélyes, de méltányos és kiméletes eljárásra hivta fel a pénzügyigazgatóságokat.

De tulnagy hatalom van adva az adókivető pénzügyigazgatóság kezébe és nem látjuk ezen hatalom kiméletes gyakorlását. Igaz, hogy még csak a tervezet jelent meg. Meg van róla győződve, hogy minden adózó mindenféle ravaszkodásokkal, eltagadásokkal ki akar bujni az adó alól és nem a törvény helyes alkalmazása a cél, hanem a minél nagyobb adó kivetése. Ez pedig rendszeres kiirtásra az adómorálnak, ami — elismerem — kis mértékben van ugyan meg, mert fizetni nem kellemes, de fejlesztendő volna.

Németországban a jövedelmi adót több mint 10 év előtt behozták és igy rászoritották az embereket a rendes könyvvezetésre, amelyben megbiztak. Pedig ott is fordult elő visszaélés. Különösen hires volt a Daimler motorgyár 100 milliós esete. Nálunk le fogja tagadni még az is, aki könyveket vezet. Hiszen abból csak kára származik, ha könyveiből csak azokat az adatokat veszik ki, melyek reája hátrányosak. Nem ismert jövedelmeket feltárhat a könyv, a kiadásokat meg nem ismerik el.

Az adókivető közegek észjárására jellemző, mit „Az Adó" cimü szaklapban olvastam egy buzgó közeg tollából. Azt mondja, hogy az embernek legnagyobb kincse az élete. A háboruban pedig azonnal végrehajtandó halálos itéleteket lehetett hozni. Most is fontos érdek, hogy minél több adó minél rövidebb idő alatt befolyék. Tehát adassék meg a jog a pénzügyigazgatóságoknak, hogy első fokon, azonnal behajtandó, felebbezhetetlen adókat vethessenek ki. Bár ezt is kivételnek tartom, de mindenesetre a meglevő felfogás tulhajtása.

Félek, hogy a kiméletlen adósrófnak sok adózó áldozatul fog esni. Ez pedig nagy baj lesz. Az államra nézve nem mindegy, hogy ki fizeti az adót. Nagy érdekek füződnek ahhoz, hogy egyes osztályok tönkre ne menjenek. Ha a fogyasztó elszegényedik, mint az a háboru alatt történt, az végzetes a termelőre. Ma tultermelésről beszélünk, pedig végtelenül kevés az árukészlet. De nincs, aki megvegye. Ha a termelő elpusztul, a fogyasztónak nem lesz mit vásárolni és még jobban fog nélkülözni. Mivel pedig a legtöbb ember termelő is, meg fogyasztó is, ez az általános elszegényedést, lezüllést jelenti.

Ha az adóalany elpusztul, akkor a legtöbb esetben megszünik az adóköteles jövedelem is. Nem lép más az elesett helyébe. Az elparcellázott birtokon gazdálkodó kis parasztokat semmiféle adótechnika sem éri utól, az egy fogyasztási adót kivéve, ami azonban elég magas nem lehet. Ha egy boltot, mühelyt becsuknak, azt nem nyitja ki más. Elszaporodnak a kétes existenciák, kiknek jövedelmét nem ismeri senki. Az adó megspórolására rendezkedik be lassan mindenki, nem a jövedelem előállitására; többet érvén 50 korona jövedelem 10 korona adóval, mint 100 korona jövedelem 80 korona, vagy akár 60, vagy épen 50 korona adóval. Lecsökken a termelés. Az egyszeri ember meséje megismétlődik: mikor leölte a mindennap egy aranyat tojó tyukját, nem maradt neki sem tyuk, sem tojás.

Ezért kérjük a pénzügyigazgatóságokat, adóztassanak meg mindenkit, ki adót fizetni bir, teherviselő képességéhez mérten a törvények értelmében, lelkiismeretesen, nagy munkával, hozzáértő szakértők bevonásával és meghallgatásával, keresve a valóságos jövedelmet, minél sürübb könyvvizsgálatok alapján. Ha látni fogja az adózó, hogy az igazi jövedelem bevallása az egyenes ut, melyen menekül a tulságos adóktól és vexatorius eljárásoktól, akkor könnyü, gyors és — reméljük — áldásos munka lesz az adóztatás.

—

Különlegességek a legolcsóbb napi árakon
Saját tea keverékek, a híres „Mágnás keverék." Saját töltésü borok, rumok, likörök, málnaszörp. Kakaó és csokoládé különlegességek. Konzervek.

MEINL GYULA
kávébehozatali r.-t. fiókja
DEBRECZEN, Piac-utca 59.

Dollárt és más idegen pénzt, aranyat, ezüstöt legeslegdrágábban vesz **Simon György**
DEBRECZEN, Kossuth-u. 11

A tőzsde

Zürichi zárótőzsde május 14. Berlin 985, Holland 201.30, Newyork 550, London 2228, Páris 4745, Milánó 3115, Brüsszel 4745, Kopenhága 100.75, Stockholm 130, Krisztiania 91, Madrig 79, Buenos-Aires 180, Prága 810, **Budapest 270**, Zágráb 415, Bukarest 10, Varsó 69, Bécs 132.50, Osztr. lebélyeg. 103.

Ha Budapestre utazik
békebeli jóminőségü nőiruha-szöveteket, fehérnemü, vászon, bluz és konfekció-árut akar olcson vásároini,
forduljon
STERN JÓZSEF R.-T.
Budapest, IV., Kálvin-tér 1. Alapitva 859

DEBRECENI
Kalapgyár
SZELL ÉS KÓSA
Női és férfi kalap megrendelések és javitások gyorsan és pontosan készittetnek **PIAC-U. 63. sz.**

Stukaturnád, sodronykerités, ágybetét, kocsi ülés, kézi táska állandóan raktáron. Sirkerités betontömbös csövesoszlopokkal 10 méteres nagyságban 3000 koronától feljebb
Neubauer János
sodronykészités gyára Debrecen, Kétmalom-u. 4

Tisztelettel értesitem ugy a rheuma, kösvény és vesebajban szenvedő, mint a kirándulást és szórakozást kedvelő közönséget, hogy megnyitottam páratlan gyógyhatásáról messze földön ismert
hajdudorogi Szent István fürdőmet
Egyelőre 20 vendégszoba és 12 fürdő fülkeáll a közönség rendelkezésére, de május hó folyamán az épités alatt álló uszoda, hidegviz gyógyintézet, iszap és napfürdő is.
Huzamosabb ideig tartózkodó vendégek napi ellátásért (szoba, fürdő és koszt) csak **100 koronát** fizetnek. Vasutnál a fürdő fogata állandóan rendelkezésre áll. Van zene, kuglizó, tenniszpálya.
Fürdőtulajdonos: KISS JENŐ gyógyszerész.

Apró hirdetések.

Eladó ház
József kir. herceg-u. 43 sz. ház eladó.

Molykár ellen
szőrme és téliruhák megőrzését a legnagyobb biztonságban beraktároz KOVÁRY és ALTMANN Piac-utca 42.

Eladó
Szoboszlói-u. 2372. számu 375 négyszögöl házas udvar, 59 drb akácfával örök áron szabad kézből eladó. Értekezni lehet Hajduböszörményben Debreczeni-utca 1941. sz alatt

Forgács István
müórás
Bádogos-u.

Kiadó
felébe vagy bérbe 360 négyszögöl puszta telek a Sámsoni uton Értekezhetni Gazdák Bankja Kossuth-utca 17 sz.

Elcserélem
két szoba konyhás Csapó-utcai lakásomat hasonlóval, esetleg nagyobbal. Cim a kiadóban

Butorozott szobát
keres junius 1-re ismert-nevü iró és zeneszerző, mely állandó lakásául szolgálna. Lehetőleg külön bejáratu utcai szoba legyen, havi 800 koronát fizet érte, ha esetleg zongora használattal volna, ugy 1000 koronát. Ajánlatokat Szilagyi főhadnagy Royal szálló cimre kérek.

Bélyegzőgyár és vésőintézet
PAULÓ I.
Batthyányi-utcza 22.
Telefon 1365.

Egy házmester
felvételik Kossuth-u. 65 sz. a. Jelentkezni lehet földszinti tulajdonosnál.

Makulatura öt kilós tételekben kapható lapunk kiadóhivatalában.

Vas abroncs
teljesen uj kilónként kapható lapunk kiadóhivatalában.

Kuros Sándor
férfi-szabó üzletében Piac-u. 63.
Saját készitésü elegáns férfi öltönyök kaphatók.

Uradalmi tej
érkezett. Naponta kapható Csapó u. 55 jobbra.

Rikkancsok
felvétetnek fix fizetéssel és jutalékkal a kiadóhivatalunkban

Eladó
7 hold föld a város alatt melyből 5 hold rozzsal, 2 hold tengerivel van bevetve. Értekezhetni Gazdák Bankja, Kossuth-u. 17

METEOR MOZGÓBAN
Bocskay-tér.
Pünkösd vasárnapján máj 15-én
Mary falusi kalandja és Mary mamát keres
Amerikai burleszk.
Pünkösd hétfőjén, május 16-án
A MASAMÓD
Szinmü Lenkeffi iczával.
Előadások kezdete d. u. 3, 5, 7 és 9 órakor
Helyárak: P. 16, F. 14, I. 12, II. 8, III. 6 korona.

Eladó ingatlanok!

Földek:
87 m. hold Sámson alatt tanyával.
32½ m. hold létai-uton tanyával.
41 m. hold Bánkon tanyával.
50 kat. hold Halápon tanyával
15 kat. hold szoboszlai uton.
14⅛ kat. hold Ebesen.
50 m. hold Monostorpályi alatt.

Házak:
Szent-Anna-utca elején modern családi ház, 3 rendbeli nagy lakással
Pacsirta-utcán kisebb polgári ház.
Szalkai-utcán családi ház, vétel esetén 3 szobás lakás átvehető.
Hajó-utcán egy nagyteleku, modern családiház.
Czegléd-utcán modern, nagy jövedelmü ház, 4 üzlethelyiséggel.
Lahner-utcán, Geréby-telepen gazdálkodó ház, istállóval.
Herczeg-utcán nagy kertes családi ház, vétel esetén beköltözhető.
Homokkertben, Oláh Károly-utcán 224 négyszögöles kisebb családi ház.
Rákóczi-utcán, legszebb helyen egy ház, vétel esetén beköltözhető.
Nagy Pál-utcán, Kerekes Géza-utcán, Munkás-utcán, Cecilia-utcán kisebb és nagyobb házak és házhelyek.

Szőllők:
5 kat. hold elsőrendü termő, gazdasági akad. háta mögött.
Bujdosó-utcában 1200 négyszögöl.
Bocskaiban, Bodán leszállitott árak mellett.
Bővebbet
BÖSZÖRMÉNYI LÁSZLÓ
ingatlanforgalmi irodája Debrecen, Miklós-utca 7. Telefon 216.

KALAPOK JAVITÁSÁT
szakszerüen eszközli
M. Nagy Mihály
kalapos mester. DEBRECEN Péterfia-u. 8.
Kész kalapokban nagy választék.

Követeljemindenütt GERŐ CZÉG CZIPŐkészitményeit GAF védjeggyel
Ha nem kapna kereskedőjénél, ugy forduljon közvetlenül
Gerő Adolf Fia czég-hez, Budapest,
IV., Kossuth Lajos-utca 4.
Cipőüzem: Budapest, I Bercsényi-u. 10
Nagybani osztály:
Budapest, V., Akadémia-utca 6.

Egy üvegezett fal
eladó Szent Anna-utca 1. sz. Értekezhetni: Balázs Gábor hentesnél. :-:

A hadikávé ujabb ára.

A hadikávé árát a közvetlen fogyasztás (kiskereskedelem) részére május 1-től a közélelmezési miniszter kilónként 40 koronában állapitotta meg.
Debrecen, 1921. május 14.
Közélelmezési ügyosztály.

Szepessi Lajos
füszer- és csemegeáru üzlete megnyilt
Batthyányi-u. 15. alatt.
A nagyérdemü közönség beeses pártfogását kéri.

A tej árának ujabb megállapitása

Az Országos Központi Árvizsgáló Bizottság rendelete folytán a f. évi március hó 19-én ugyan e tárgyban kibocsátott árszabásom hatályon kivül kelyezésével a tehéntej literenkénti fogyasztói árát a helyi árvizsgáló bizottsággal egyetértőleg **nyolc koronában** állapitom meg. Ez az ármegállapitás egyaránt vonatkozik a házhoz szállitott, továbbá a nyilt piacon, vagy tejesarnokban vásárolt tejre. A tejtermékek árát a helyi árvizsgáló bizottság egyidejüleg megállapitotta.
Ezen árszabás áthágása az árdrágitó visszaélésekről szóló 1920. évi XV. t.-c. büntető rendelkezésébe ütközik.
Az itt közölt ármegállapitás f. évi május 15-én lép életbe.
Debrecen, 1921. május 14.
A polgármester helyett:
Zöld, sk. tb. tanácsnok.

Vénkert, Sinay Miklós-u. 25. sz. alatt
téli-nyári lakás
4 szoba, terrasz ugyanolyan suterien helyiségekkel, 1100 □-öl szőlő és nagy gyümölcsössel és a PÉTERFIA-UTCA 39. SZÁMU HÁZ
eladók.
Felvilágositást ad: Dr. POLGÁR ügyvéd, Piac-utca 42. szám alatt.

Eladó
14 hold fekete homok szántó és kaszáló. Értekezhetni lehet: Arany János-utca 57. sz. alatt.

BÁRTFA GYÓGYFÜRDŐ
megnyilik május 15-én
elsőrendü teljes pensio
50—60 Ko-ig Kasino.
Felvilágositással szolgál Menetjegyiroda (fürdőosztály) Budapest, V., Vigadó-tér 1.
Kérjen prospektust.

Halál eset alkalmával bárki meggyőződhet a
GEBAUER KAROLY ÉS TARSA
legrégebben fennálló temetkezési vállalat elismert legolcsóbb árairól és lelkiismeretes kiszolgálásáról. Közalkalmazottak és menekülteknek nagy árengedménye.
Üzlet: Kossuth-u. 2. (Városháza) Telefon nappal 103. Éjjel 60.

Radikál a legjobb patkányirtó szer.
Szappanok, parfümök
és mindenféle pipere cikkek, kötszerek, fésü- és kefeáruk legolcsóbban szerezhetők be a
Korzó Drogueria Debrecen, Piac-utca 42. sz.
Telefon 14-80 Telefon 14-80.

Böszörményi László
bank- és pénzváltóüzlete
DEBRECEN, Miklós-u. 7. sz.

Foglalkozik a banküzlet minden ágazatával. Beváltja a legmagasabb napi árfolyamon: **Dollárt, leit, sokolt, márkát, stb., utalványokat, csekkeket. Külföldi kifizetéseket eszközöl.**

NEGHIVÓ.

A Debreceni Helyi Vasut Részvénytársaság 1921. évi junius hó 3-án, pénteken délután 4 órakor, a társaság hivatalos helyiségében (Petőfi-tér 14.) tartja

XXXIO-ik évi rendes közgyüléset,

melyre a t. részvényesek ezennel meghivatnak

TÁRGY:

1. Az igazgatóság jelentése a társaság 1920. évi működéséről.
2. A zárószámadások megvizsgálása és a mérleg megállapitása.
3. Az igazgatóságnak a nyereség felosztása iránti javaslata.
4. A felügyelő-bizottság jelentése a számadásoknak és mérlegnek, valamint a nyereség felosztása iránti inditványnak megvizsgálásáról.
5. Az igazgatóság és a felügyelőbizottság részére a felmentvény megadása.
6. Az igazgatósági és a felügyelőbizottsági tagok tiszteletdijának megállapitása.
7. Igazgatósági tagok választása.

A mérleg és zárószámadások a társaság irodájában (Petőfi-tér 14.) ki vannak téve és az érdeklődők által megtekinthetők.

Az a részvényes, aki jogait személyesen, vagy meghatalmazott utján kivánja a közgyülésen gyakorolni, tartozik részvényeit a nem esedékes szelvényekkel együtt, a közgyülés napját megelőző nappal, tehát 1921. évi május hó 27-ig a társaság pénztáránál Debrecenben, vagy a Magyar Vasuti Forgalmi Részvénytársaságnál, Budapest (V, Sas-utca 1. szám) letenni. A letett részvényekről letéti jegy adatik ki, mely a közgyülésen való részvételre jogositó igazolványul szolgál. A részvényest a közgyülésen minden letett részvény után 1—1 szavazat illeti meg. Két fél részvény ugyancsak egy szavazatra ad jogot.

1920. évi mérleg. *Vagyon:* Vasutépitési számla 4.251,400, uj beruházások 19,600, le nem számolt felsővezeték cserélési költségek 297,570·11, beruházási tartalék értékpapirjai 7,200, nyugdijalap értékpapirjai 111,010, értékpapirok 374,507, anyagkészlet 1920 december 31-én 2.193,345·93, pénztárkészlet 1920 december 31-én 401, 339·39, adósok 1.690,720·11. Összesen 9.346,692·54. *Teher:* Részvénytőke 4.119,000, kisorsolt részvényszámla 132,400, beváltandó kisorsolt részvényszámla 26,500. Tartalékok: beruházási tartalék 30,010·82, rendes tartalék 9,465·46, értékcsökkenési tartalék 4,500, pályafenntartási tartalék 15,000 = 58,976·28. Nyugijalap 172,792·78, föl nem vett osztalékok 2,882·05, hitelezők 3.334,965·51, átmeneti tételek 1.283,246·10, Debrecen város hozzájárulása 40,000, nyereség: egyenlegül 175,929·82. Összesen 9.346,692·54.

1920. évi nyereség- és veszteség számla. *Tartozik:* Veszteség-áthozat 1818—19. évről 429,722·42, levonva Debrecen város 1918—19. évi hozzájárulása 80,000 = 349,722·42. Értékcsökkenési tartalék javadalmazása 500, részvénytőke törlesztése 17,700, beruházási tartalék javadalmazása 507·56, igazgatósági jutalékok 3,045·39, nyugdijalap javadalmazása 2.030·26, nyereség-egyenlegül 175,929·82. Összesen 549,435·45. *Követel:* Üzleti fölösleg 549.435·45. Összesen 549,435·45.

Debrecen, 1920 december 31.

Majerszky Mihály, elnök. Hochstädter Ernő, könyvvezető. Az igazgatóság: Urbán Adolf, elnök. Erdélyi Vince, Gergely Vilmos, dr Géber Antal, Kardos László, dr Kemény Mór, Komlóssy Dezső, dr Magoss György, dr Szirmay Rikárd, Uhlarik Béla. A felügyelő-bizottság: Kernhoffar József, Kövy Lajos, Kondor Kálmán, Miheliffy Ervin.

Csurka „KEGYELET“ Temetkezési Vállalat
Debrecen Kossuth-u. 8 szám. (Kölcsönsegélyző épület) Telefon 351.
Ajánlja dusan felszerelt temetkezési vállalatát a n. é. gyászoló felek becses rendelkezésére a legolcsóbb árakon.
Diszes gyászkocsik. Elsőrendü felszerelés. Saját lovak.

A Magyarországi Zsidóságról
A magyarországi zsidók statisztikája cimü nagyérdekü és aktuális mü
Irta: ifj. Weszprény Kálmán
Ára 24 korona.
Vidékre postán 26 korona.
Kapható lapunk kiadóhivatalában Piac-utca 59.

Társat keresek
2—300 ezer koronával 30%-ot jövedelmező import vállalathoz ajánlatokat „IMPORT“ jeligére a kiadó továbbit.

Külföldi padlólakok
kiváló minőségben érkeztek
STERN festéküzletébe Piac-u 10. Telefon 856.

Import tüzifát és szenet
ajánlok május, juniusi szállitásra I. o. száraz bükkhasábfa 10.000 kgr. K 12.000. 6000 és 7200 Caloriás darabos, kocka és diószén 10.000 kgr. K 28—34.000 fenti áraim Debrecen állomáson.
Malmok, hivatalok, intézmények és tisztviselők tömegrendelésnél kedvezményben részesülnek. A nagyérdemü közönség saját érdeke most a nyár folyamán tüzelőanyaggal ellátni magát, mivel a szállitási lehetőség biztosabb most mint a tél folyamán. Rendelések 5 q-tól felfelé naponként eszközölhetők Piac-u. 58. és Szobosziói ut 1.
POLYÁNSZKY ORESZT tüzifa és szénkereskedőnél.

Vértesy uszoda és strandfürdő
megnagyobbitva és ujonnan felszerelve a közönség rendelkezésére áll. Uszásoktatás gyermekek és felnőttek részére fővárosi uszómester által.
50,000 köbméter sziksós tartalmu gyógyhatásu viztömeg 3600 □ méter homokstrand.
Tornaszerek! Csolnakok! Buffet!
Ünnepélyes megnyitás május 21-én.

A gázgyárban kapható:

Faszén . . .	kg.-ként K	5·—
Kátrány . . .	kg.-ként K	14·—
Kátrány	mázsánként K	1200·—
Békebeli koksz	„ K	700·—

Gyász esetek alkalmával forduljon bizalommal FEHÉRTÓI BÉLA temetkezési intézetéhez
DÉGENFELD-TÉR 4. SZÁM (Saját ház.)
Hol temetések a legegyszerübbtől a legdiszesebb kivitelig személyes felügyelet mellett a legolcsóbb napi árban eszközöltetnek. Telefon nappal 11—35., éjjel 10—91.

Viszonteladók részére rendkivül előnyös, mert állandóan a debreceni raktárból legolcsóbb napi árakon szerezhetik be: **Orsóolaj, padlóolaj, mindenféle fajsulyu gép és hengerolaj, dinamó, compressor és turbina olaj, nehezitett és nehezitetlen gépzsir, valamint, autó és motorbenzin szükségleteiket** az Első Sátoraljaujhelyi Petroleumfinomitógyár rt. és Olea rt. Hajdu-, Bihar-, Szabolcsmegye vezérképviselőjénél:
Trigárszky Emilnél,
Debrecen, Hunyadi-u. 13. Interurbán tel. 158.

Vége a háborunak
Megjött a békebeli
SÖRHULLÁM
„Hősök söre“ trippla malátasör
„Főssör“ világos különlegesség
„Mátyás Király“ sör
„Nádor“ sör (müncheni)
„Király“ sör világos
„Bak“ sör bajor
Gyártja:
A FŐVÁROSI SÖRFŐZŐ RT
KŐBÁNYAN.
Főraktár Debreczenben:
Márkus Jenő.

A DTE FÜNKÖSDI
táncmulatságán
vasárnap este a Bika disztermében szenzációs kabaréműsor keretében fellépnek
Buday Ilonka, Bodán Margit, Rácz Ada, Heltay Andor és Mátray Jenő a Csokonai-szinház müvésznői és müvészei. :: ::
Tánc és villanyvilágitás reggelig!

Üzletszerző
jutalék és fixfizetés mellett felvétetik. Csakis oly egyének adják be pályázatukat, kik ily minőségben már alkalmazva voltak. „Gyakorolt“ jeligére a kiadóba.

CUNARD-LINE
Kabin-osztály

Mauretania	38920	tonna. Indul,	máj.	21
			junius	25
Carmania	24770	tonna. Indulás	máj.	25
			junius	25
Aquitania	48190	tonna. Indulás	máj.	28
			junius	18
Em. of India	13780	tonna. Ind.	jun.	4
Caronia	24770	„ „	„	11
Imperator	52117	„ „	„	11
Saxonia	18620	„ „	„	25
Albania	13980	„ „	„	18
Calabria	11920	„ „	„	22

Felvilágositást Bpest VIII., Baross-tér 9

Munkáskérdés és a zsidóság; magyar társadalom és törvényhozás

Azon kérdések között, amelyek ma mintegy torlódnak az előtérbe, talán a *munkáskérdés* a legfontosabb és ez igényelne a legsürgősebb megoldást. Hisz éppen ebben a kérdésben követett el a mult politikája, olyan végzetes hibákat, melyeknek következtében Hazánk munkástársadalma, olyan keretek közé ékelődött be, hogy az ellenség az ország eminens érdekei *ellen* felhasználhatta, és pedig ugy, hogy a magyar munkás ugy volt meggyőződve, hogy jót, nemeset és nagyot cselekszik, pedig a szomoru munka után nyomor, szenvedés, megalázás, gyalázat és arculcsapások szakadtak a nemzetre, és a haza csaknem a végpusztulásba döntetett.

Meg kell állapitanunk, mielőtt még a kérdés további fejtegetésébe bocsátkoznák, hogy a magyar munkás kebelében ugyan az a magyar szív dobog, benne ugyan az a magyar lélek él, mint bármely más társadalmi osztályhoz tartozó magyar állampolgárban. A fajiság, a nyelv, a nemzeti hagyományok, az ezer esztendős mult, annyi küzdelem, annyi dicsőség, annyi keserv éppugy füzik ehhez a sokat szenvedett nemzethez, ehhez a magyar vérrel megszentelt földhöz, mint más magyar embert. És mégis mi módon lehetett az, hogyan történhetett meg az, hogy a magyar munkás éppen azokban a nagy történelmi napokban, amikor a lét, vagy nemlét szörnyü kérdése elé állittatott a nemzet és az állam, ez a magyar munkásság az állam és a nemzet érdekeivel szemben helyezkedett eszközévé vált az átkos forgatagnak, amelynek folytán csaknem a dicstelen elmulásba taszittattunk.

Meg kell keresni ennek az irtózatos okozatnak a végső okát és ki kell küszöbölni azt. Le kell vonni a tanulságokat az emésztő forradalmakból a magyar államnak és a magyar társadalomnak.

Ha ennek a kérdésnek a vizsgálatába bocsátkozunk, akkor első pillanatban a *nemzetközi gondolatot* látjuk a bajok végső okának. Csakhogy itt nem szabad megállani, mert ez csak felületes megállapitás volna, tovább kell mennünk, ki kell deriteni azt, miért vált, eredeti érzelmeivel szemben, nemzetközivé a magyar munkásság nagyobb hányada. Meg kell vizsgálnunk, hogy mi is hát a nemzetközi gondolat különböző vonatkozásaiban. Ki kell deritenünk azt, hogy vajjon a munkásság anyagi helyzetét tekintve miféle eredményeket ért el a nemzetközi kapcsolatok alapján és azt, hogy vajjon elsősorban a munkások érdekei, vagy pedig más hatalmasabb érdekek kivánják azt, hogy a munkásság nemzetközi legyen.

Kétségtelenül fel kell hogy tünjék a vizsgálódó szemek előtt az a tény, hogy azok a tudósok, akik azt állitják, hogy a faji tulajdonságok kiveszőben vannak, hogy *nem a nemzetek, hanem az ember* kérdése vár megoldásra, legnagyobb részt *a szétszóródott zsidó fajnak saját tradicióiból kikapcsolódott, de az idegen nemzet történelmi közösségébe beilleszkedni nem tudó tagjai voltak.*

Meg kell állapitanunk, mielőtt továbbmennénk, azt is, hogy a nemzeti eszmények, a nemzeti gondolat és a nemzet hatalmi törekvései szerves kapcsolatban állanak egymással.

Önkénytelenül az igazi megvilágitásba kerül a nemzetközi eszme, ha azt ebből a szempontból vizsgáljuk.

Ha felvetjük azt a kérdést, hogy miképpen valósitható meg az egész világon szétszóródott zsidófaj nemzeti gondolata. Hogyan vált lehetségessé az, hogy az egész világon szétszóródott zsidó nemzet a saját erkölcsi világnézetét felszinen tartsa, hatalmas legyen, vezessen és irányitson, diktáljon és igy a több ezer éves üldöztetést hátterébe szoritást egyszer s mindenkorra megszüntesse.

A feletet csak egy lehet: *nemzetközi uton.* Ez annyival is inkább áll, mert hisz a zsidó nemzet tagjai már foglalkozásuknál fogva sem alkalmasak arra, hogy egy területen államot alkossanak. A zsidó nemzetnek tehát nem lehet célja szétszóródott tagjait egész tömegében valamilyen területen csoportositani, hanem csak az lehet a célja, hogy mindazon nemzetek társadalmában, ahol tőkéjével és más utakon módokon erőtényezővé vált, *a saját erkölcsi felfogását tegye uralkodóvá, a saját tagjai részére biztositsa az állam és társadalom irányitását.*

Ebből a szempontból vizsgálva a nemzetköziséget, azt kell mondanunk hogy **a nemzetköziség semmi egyébb, mint a zsidó nép, a zsidó faj hatalmasan lobogó nacionállzmusa, nagy nemzeti eszménye.**

Minden nemzeti, minden hatalmi törekvésnek katonára van szüksége, nyers erőre, amely az eszmét véráldozatokkal is kikényszeriteni, elfogadtatni képes.

A zsidók világhatalmi törekvésének ilyen katonaságát szolgáltatta — öntudatlanul a munkásosztály, amely az egész világon kihasználtatott, a munkásnyomor, amely az egész világon megvolt.

Ebben a mi szerencsétlen hazánkban is, ahol még soha a jövő irányitására törvényeket nem hoztak, de nagyon jó, ha a multon okulva, valamilyen téren intézményesen javulást biztositottak, meg volt és meg van a munkás-nyomor. Ha ma munkásnyomor van, ennek a mentségére még ezer és egy okot lehetne felhozni, de hogy a békebeli Magyarországon a magyar társadalom ezen tiszteletre méltó rétegének egy tekintélyes része nyomorgott, erre már nincs mentség, ha meggondoljuk azt, hogy a békebeli Magyarország Kánaán földje, és viszonyai 50 millió ember tisztességes eltartását biztositották volna. Kétségbeejtő önzésnek kellett megnyilvánulni a magyar politikában és tártadalomban, hogy ilyen körülmények között a 20 millió lakosból annyian nyomorogtak.

Ennek a helyzetnek a saját önző céljaira nézve kedvező voltát azonnal felismerte a zsidó, és az indolens magyar társadalom csendes asszisztálása mellett csoportositotta a munkásságot, bebizonyitván előtte, hogy a szervezettségben erő rejlik, hogy a szervezett tömeg munkabéremelést és más számos sociális eredményeket képes kiküzdeni.

Mikor már a magyar munkás ezt az igazságot a való életben igazolva látta és ennélfogva szervezetének szivvel-lélekkel rabjá vált, akkor jött elő a zsidó a Marxizmussal és apránként, következetes számitással, évtizedeken át oltotta bele a munkás lelkébe az állam és nemzet ellenes eszméket és az osztály gyülöletet, amig az végre magáévá tette azt, és *a zsidó nemzeti eszme öntudatlan, de annál megbizhatóbb kajonájává vált.*

Hogy a magyar munkásság a zsidóság által vezetett szociáldemokrata szakszervezetben a zsidóság nagy nemzeti törekvéseinek a katonájává vált, *ez fényes bizonyitást nyert a forradalmak alatt.* Már az őszirózsás forradalom idejében a zsidó agitátorok beavatkozásával mesterségesen bomlasztott hadsereg fegyverei rendfenntartás jogcimén a munkásság kezeibe játszatták át. Később pedig Kun Béla a zsidó államfő és zsidó népbiztossai, *a zsidó vezetés alatt álló* kommunista társadalom védelmezésére munkáshadosztályokat dobtak a tiszai frontra az előretörő oláh seregek feltartóztatására, melyek a magyar területen megalkotott zsidó uralmat megsemmisitéssel fenyegették.

Kétségtelen bizonyiték ez, amely előtt józanul gondolkozó embernek deferálni kell.

A másik körülmény, amely a zsidóság általi beszervezett munkásság nemzetközi kapcsolata folytán nem lehet közömbös a magyar nemzetre és a magyar államra nézve, az a tény, hogy éppen ennek a nemzetközi kapcsolata tette a zsidókra nézve lehetővé, hogy a vezetésük alá került munkások tömegerejének felhasználásával a világpolitikát irányithatják, természetesen anélkül, hogy a munkásnak az *eredeti* mozgató erőkről csak halvány sejtelme is lehetne.

Ugy hisszük, ezt sem kell bizonyitani a gondolkodó ember előtt, amikor köztudomásu, hogy Lord Nordcliff, az angol sajtó-fejedelem propaganda irodájában már 1916 ban 800 válogatott tehetség dolgozott azon, hogy a központi hatalmak belső rendje a saját állampolgárok által felbontassék. Természetesen a propaganda nem csak holmi irott betükre szoritkozott, hanem milliárdokat áldoztak erre a célra. Hogy pedig milyen hatalmas agitációt fejtett ki az oláh, a cseh abban az irányban, hogy Magyarországon a kommunizmus kitörjön, e tekintetben is fényes bizonyitékok állanak rendelkezésünkre.

Most még csak az a kérdés merül fel, hogy *micsoda haszna van hát a munkásságnak a nemzetközi kapcsolatokban?* A szegény magyar munkással elhitették azt, hogy ez a nemzetközi kapcsolat az a nagy jótétemény, amelynél fogva ha ő Magyarországból Németországba, vagy Olaszországba, vagy bármely más államba kimegy, azonnal munkát és segélyt fog kapni, csupán fel kell mutatnia a szociáldemokrata párt igazolványait. Nézzük meg, hogy a valóságban mit is jelent ez a nagy kedvezmény? Vajjon például egy ilyen nagy gyárból, mint a MÁV. debreceni javitó mühelye, ahol békében 1400 munkás dolgozott, a háborut megelőző tiz év alatt hány munkás vette igénybe ezt a kedvezményt? A munkások adatai szerint a háborut megelőző tiz év alatt legfeljebb tiz munkás. A statisztikai adatok tehát azt bizonyitják, hogy ez az irányu előnye a nemzetköziségnek inkább csak jelszó, de *nem komoly eredmény*, mert hisz a magyar állam még a legkritikusabb viszonyai között is képes arra, hogy ilyen elenyészően kevésszámu munkás támogatását külföldi tanulmányai közben magára vállalja.

Ha pedig azt akarjuk megállapitani, hogy mennyire képes a munkás érdekeit szolgálni a szociáldemokrácia akkor, amikor végcélját eléri, vagyis: amikor már a kommunizmust megvalósitotta és kizárólag ő hozza a törvényt és ő intézkedik minden irányában az állami életnek, akkor legyen elég csak azt a tényt felemliteni, hogy még alig volt Magyarországon két és fél hónapig uralmon a tanácsköztársaság, már is kénytelen volt elrendelni, hogy a vasutigazgatóság megfelelő szervei sürgősen készitsenek tervezetet az akkord rendszer visszaállitására nézve. Ez az akkord rendszer volt pedig az, amelyben meglevő hibák előtérbe tolásával, hánytorgatásával bizonyitotta a soc. demokrata vezetőség, hogy a munkást az állam kizsarolja, kizsákmányolja. Éppen ennek az akkordrendszernek az alapján forradalmositották leginkább a munkást, oda fejlesztették ellene a propagandát, hogy az vörös posztóvá vált a munkás szemében és nem is beszéltek másképp róla, csak mint „átkos rendszerről." A társadalom együttélésének természetes követelményeit azonban ki kellett elégiteni a kommunista vezetőségnek is, mert különben önmagától dől össze a hevenyészett épitmény, és ime: a lehanyatlott termelés fokozására a proletárdiktatura, uralma elején, (alig 2 hónap elteltével) amikor még élet-halál kérdése volt reánézve a munkások támogatása, kénytelen volt az „átkos rendszer" visszaállitását elrendelni. Varga elvtárs a vörös parlament 3 gyülésében (jegyzőkönyv 7 oldal.) hosszabb bizonyitás után erre a konkluzióra jut: „És ezért az akkord munka eltörlése igen nagy termeléscsökkenéssel járt, olyannyira, hogy be kellett látntnunk, hogy *vissza kell térnünk a munkateljesitmény megszabásához.*" *(Helyeslés.)* Máshol pedig: *„szükséges az akkordrend szerhez való visszatérés!"*

„Elvtársak — mondja később — hozzájárul ehhez a 8 órai munkaidő is. Bizonyos idő kell ahhoz, hogy a munkások hozzászokjanak a 10, vagy 9 óráról 8 órára leszállitott munkaidőnek intenzivebb kihasználására. Én elvtársaim — folytatja — nem akarok erre bővebben kitérni, de engedjék megjegyeznem, hogy az a táplálékmennyiség, amit egy olasz vagy egy japán vagy egy tót munkás fogyaszt, sokkal kevesebb, mint amennyit a legrosszabbul táplálkozó budapesti munkás fogyaszt anélkül, hogy a tót vagy a japán vagy az olasz munkásnak a munkateljesitménye kisebb volna." (Jegyzőkönyv 8 oldal.)

Mindezekhez nem szükséges kommentár. Ezekből minden józan ember tényként megfogja állapitani, hogy a munkás kihasználásával

uralomra jutott zsidóság, csupán addig tesz engedményeket a munkásnak, amig az uralma védelmezésére megbizható hadsereget szervezett, azután pedig reákényszeriti természetbeni ellátás mellett a lehető legmagasabb munkateljesitményre.

Ez elől az igazság elől bizony nem lehet elzárkózni! . . .

A másik nagy kedvezménye a nemzetköziségnek az volna, hogyha a világ összes proletárjai egyetlen fellépésükkel *kényszeritik az államokat az emberséges szociális állásfoglalásra.*

Na nézzük meg, hogy miképen néz ki ez a hatalom a való életben?

Már az csak nem tür vitát, hogy Magyarország munkássága, vagy mondjuk proletáriátusa az ország földarabolásával, életerőinknek csaknem teljes megbénitásával *nyomorba döntetett.* A forradalmak alatt hányszor és hányszor fordult a magyar proletáriátus idegen nemzetek, ellenséges nemzetek társadalmában élő osztályossaihoz segitségül! De *mikor a magyar munkás* **élet** *existenciájának a megmentéséről volt szó,* de ennek ellenében le kellett volna mondani egy félre vezetett ország teljes kizsákmányolásáról, **megszünt a nagy testvéri gondolat, osztályöntudat áldozatkészsége. A magyar munkás existenciájának a biztositásáért egyetlen egy sztrájkot nem jegyezhet fel az ellenséges államok proletáriátusa részéről a történelem.**

A való élet tehát a munkások részére a nemzetközi gondolatból és a nemzetközi kapcsolatokból előálló előnyöket és kedvezményeket az észrevehetetlenségig kicsinyre zsugoritja össze.

Mindezekből a szomoru tényekből a borzalmas országos katasztrófa után **ugy a magyar társadalomnak, mint a magyar munkásságnak le kell venni a tanulságokat.**

A magyar társadalomnak be kell látnia azt, hogy a boldog békevilágban Nagymagyarországon munkásnyomornak lenni nem lett volna szabad. Be kell látni azt, hogy *a munkások tömöritése a zsidó nemzeti gondolat érdekében anyagi alapokon vált lehetségessé.* Igazságokat tudott mondani a zsidó a munkásnak, fájó igazságokat, a saját fajtestvére részéről ért méltánytalanságokra tudta felhivni a figyelmét.

Ha tehát anyagi erő volt az az alap, amelyen haladva a munkás lelke megfertőzésének a lehetősége előállott, akkor elsősorban *anyagi alapokon kiindulva hozhatjuk vissza fajunk munkás osztályhoz tartozó gyermekeit a nemzeti és állami lét gondolatvilágába.*

A munkásosztálynak másrészről le kell venni szintén a tanulságot és pedig azt, hogy **idegen nemzetek munkástársadalmának a segitségére csak akkor számithatnak, ha abból az idegen nemzetnek haszna következik.** Le kell vonni azt a következtetést, hogy **nekik vissza kell térni a nemzethez, meg kell erősiteni azt, mert csak a nemzet erői fogják őket táplálhatni.**

Azt azonban nem várhatjuk, hogy az egyszerü munkás, aki évtizedek óta egy irányu befolyás, sőt oktatás alatt állott, aki nem képes tehát az eszményeket magasabb szempontból több oldalról vizsgálva elbirálni, de meg másrészről az élettel való küzdelem keserüvé teszi, — egyszerre, mintegy varázsütésre megváltozzék, és minden vonalon bizonyitékait szolgáltassa annak, hogy máról-holnapra a nemzeti eszményeknek megbizható támogatójává vált.

A munkások részéről csupán annak a belátását várhatjuk el, hogy akkor, amikor ők az őszirózsás forradalom idejében boldognak érezték magukat, mert ábrándvilágukat képzelték megvalósithatni, akkor **eszközök voltak a nemzettel, az ő jövőjükkel nemtörődő lelkiismeretlen vezetők kezében,** akik párhuzamosan müködtek a mi ős ellenségeinkkel. Azt várhatjuk, hogy lelkiismeretük feltámad, mert érzik, hogy az ellenség a nagy nemzeti szerencsétlenség utjait rajtuk keresztül, általuk egyengettette.

Számtalan esetben látjuk, mi, akik gondot forditottunk arra, hogy a nagy világromlásban a munkás lelkivilágát figyeljük, hogy ez a következmény a munkásságnál beállott, lelkiismeretek feltámadt, magyar szivük, nemzeti érzelmeik olykor-olykor kicsillantak a mesterségesen reáboritott lepel alól.

Elérkeztünk tehát ahhoz a ponthoz, amelynél *a magyar állam és a magyar társadalom kötelességei* következnek be: Segitségére sietni a munkás vajudó lelkének; felkaroltatni a munkáskérdést az összes teherbiró elemeivel ennek az országnak; bebizonyitani azt, hogy a magyar nemzet elég nagylelkü a romlás eszközeiként felhasznált, félrevezetett gyermekeinek megbocsátani, a kirabolt, erőiben megfogyatkozott ország elég áldozatkész a megtérők életfeltételeit a tőle telhető legmesszebbmenő módon biztositani.

Fájdalom, a nagy közeledésnek, a nagy találkozásnak ezek a nélkülözhetetlen alapjai nem épittetnek sem az állam, sem a társadalom részéről, a megfelelő jóindulattal és eréllyel. Látjuk ugyan, hogy néhány nemes, nagy politikusunk tiszteletreméltó, de még eddig sajnos alig valamelyes eredményt felmutató harcot viv ebben a kérdésben, Az országos érdekek fölé nyomuló pártérdekek a kérdés megoldása elé ugyszólván ledönthetetlen akadályokat gördítenek. Már-már reményünket veszitettük ebben az irányban, amikor végre dr. *Bernolák* Nándor, Debrecen nemzetgyülési képviselője bizatott meg a népjóléti tárca vezetésével. Bernolák Nándor személye garancia arra nézve, hogy az akadályok leküzdetnek és a kérdésnek az ország érdekében történő megoldása a közeljövőben intézményesen be fog következni.

A munkáskérdésnek a nemzet érdekeiben fekvő megoldását nagy mértékben akadályozza **a liberális blokk, amely tisztára szabadkőmives nemzetközi alapokon, tehát a zsidó nacionálizmus támogatására szervezkedik** Ez a liberális blokk, **dr. Baltazár Dezsővel a háttérben,** fuzionál a szociáldemokrata párttal, jól értsük meg: **nem a magyar munkássággal,** óh nem, hanem a nemzetközi eszmények támogatására beszervezett tömegek vezetőségével.

A dolgok, a viszonyok ilyen fejlődését látva, kinos fájdalom érzése csapott bele lelkünkbe. Hát nem elég még annyi szörnyü csapás, annyi megpróbáltatás, még azzal is meglátogat bennünkat az Isten, hogy a jövő nemzeti fejlődés még most sarjadzó alapjai magyar politikusok részéről, magyar tekintélyek, sőt a kálvinista Róma püspökének a részéről támadtassanak meg! Most amikor a magyar munkást lelki állapota, az átélt csalódások, az átélt szenvedések alkalmassá tették volna *a nemzeti eszmék* felé való közeledésre, teremhetnek olyan magyar emberek, akik olyan politikai helyzetet igyekeznek kialakitani, amelyben megerősödik annak a lehetősége, hogy a nemzetközi eszméknek tömegek álljanak a rendelkezésére és támogatására, teremhetnek olyan magyarok, akik ezeket a tömegeket politikai erővé kovácsolják össze és támadásra viszik a nemzeti gondolat, a nemzeti állam kialakulásának az alapját képező eszmények ellen, s igy a magyar nemzet jövője ellen.

Irtózatos valóság ez! Mi tiszteljük a meggyőződést, belátjuk és elismerjük, hogy az emberi gyöngeségnek joga van ahhoz, hogy feltámadjon a megtámadott, hatalmát elveszitett, vagy legalább is hatalmából veszitett egyénben és a tárgyilagosság és köz rovására történő cselekményekre ragadtassa azt el, azt azonban nem tudjuk megérteni, hogy miképpen lehetséges az, hogy a megbántások, a jogosan szemrehányt elkövetett hibák és a veszendő uralom miatt magyar emberek összeszövetkeznek arra, hogy sirt ássanak és bele akarják temetni abba a magyar nemzeti állam kialakulásának az utolsó lehetőségét is!

Mivel indokolják meg ezek az urak szomoru munkájukat? Azt mondják, hogy az ősi kálvinista liberálizmus és a 48-as törvényhozás egyéni jogokra vonatkozó eredményei veszélyben vannak.

Mi is hát az az ősi kálvinista liberalizmus? Küzdelem a nemzet szabadságáért az osztrák elnyomás ellen, küzdelem a vallás szabadságáért a lelkiismereti szabadság elnyomói ellen. *Ez a kálvinista liberalizmus tehát bele kapcsolódott a magyar nemzet alkotmányába, bele kapcsolódott a magyar nemzeti eszményekbe,* fejlődést, előrehaladást jelentett a magyar faj gyermekeinek. Szabadságért küzdött, de **a nemzet szabadságáért.**

Ezt a liberálizmust azonositani a XVIII. század második negyedének forradalmi liberálizmusával: semmi egyébb, mint lelkiismeretlen, tudatos megtévesztése a politikában járatlan tömegeknek. Ez a forradalmi liberálizmus ugyanis *a nemzet fölé* emelkedik. Az *ember* kérdését kivánja megoldani. A nagy összekapcsolódásra, a nemzetköziségre törekszik. A kálvinista liberálizmus és ez a Marx fellépése után megindult forradalmi liberális állapot ég és föld, tüz és viz, mennyország és pokol, nemzeti eszme és nemzetköziség. Szóljunk most egyet-mást a 48-as törvényhozás liberális vivmányairól. Erre nézve idézzük báró Bánffy Dezsőt, a nagy magyar sovinisztát, aki azt mondja: Kétségtelen, hogy Magyarországnak csak ugy lehet politikai jelentősége, ha nemzeti és magyar; de viszont: csak akkor lehet magyar és egységes, ha magyar nemzeti állam lessz. Ha nem tud nemzetivé lenni, akkor csak szláv és román alakulásnak nyujthat anyagot, sőt területi integritást sem biztositathatja örökre. Ime a nagy magyar politikus 25 évvel ezelőtt belevilágitott a most reánk szakadt nagy katasztrófába. És nem volt nemzete, amelyik megértette volna, mert hiszen Magyarországon éppen ezekben az időkben „liberális" uralom volt. Pedig megmondta ezt Bánffy még nyiltabban is: Megyarország ha nem tud egységes magyar nemzeti állam lenni, nem fog állam maradhatni.

A liberálizmus pedig öncél nem lehet, mert a liberálizmussal való élésnél szem előtt kell tartani az állami érdeket, különben feláldoztuk a nemzetet.

„Szemere joggal mondja 1849. julius hó 21-én tartott beszédében, hogy hasonló jogokat egy ország sem ad a maga határain belül az apró nemzetiségeknek mint Magyarország, de persze azt nem mondja, hogy az evvel megadott jogok a magyar államot, nemzeti jelegéből forgatták ki: S lehettek liberálisok, lehettek az elméleti jogállam szempontjából következetesek, lehetnek ezek a jogok talán látszólag indokoltak is, a rendkivüli körülmények között, midőn a felzudult nemzetiségek megnyerésével a függetlenségi harc sikerét biztositani kivánták: de semmi esetre sem voltak az egységes magyar nemzeti állam szempontjából megengedhetők."

A 48-as törvényhozás liberálizmusnál hatalmas előtérbe nyomult a *zsidóság* munkája. Hiszen aki ismerős az akkori forradalmi viszonyokkal, az tudja, hogy Kossuth apánk mennyire körül volt véve zsidókkal, de tudja azt is, hogy a lánglelkü magyar turini önkéntes számüzöttségéből már belátja a zsidó liberalizmus veszélyét és hangoztatja, hogy mindent meg kell tenni a Galicia felől reánk zuduló zsidó bevándorlás megakadályozására.

Az 1848—49-iki szabadságharc nekünk magyaroknak dicsőséges emlékezés, mert a nemzet szabadságáért, s nemzet függetlenségéért vivatott. Dicsőséges emlékezés, mert szociális eredményei voltak. De mint minden forradalom, lángforgatagában elragadtatta magát, a legjobb szándékból ugyan, másrészről kényszeritő körülmények hatása alatt liberális vonatkozásaiban, mert olyan liberális törvényeket hozott, amelyek a nemzeti állam érdekeivel szemben állottak és szemben állanak.

Szomoru bizonyiték erre az, hogy a 48-as törvényhozás törvényeinek az alapján, a Hababurg politika segitségével, a párt érdekért minden szentet áldozó pártpolitika paktumai révén megerősödött nemzetiségeink együtt müködve örök ellenségeinkkel, leszakitották a Haza testéből annak kétharmadrészét. Fényes bizonyiték erre továbbá az, hogy *ma a 48-as liberális törvények védelmezése jogcimén* szervezkedik a nemzetközi gondolat zászlója alatt egy *internacionálista forradalmi tábor.*

A munkáskérdésnek a magyar nemzet szempontjából való megoldásánál nagy szerepet fog játszani, hogy milyen erőket tud a judeóliberális párt, a liberális blokk harcba vetni. Hiszen a jóérzésü magyar munkás gondolatvilágába már beleszövődött az a meggyőződés, hogy a szétépett magyar Haza, a meggyalázott magyar nemzet nemzetgyülésében internacionálista alapon álló képviselőnek helye nincs. És ime ma előáll egy párt, ma előállanak „magyar" politikusok, akik szövetkeznek az internacioálista párttal, megerősitik a munkás nemzetközi érzelmeit, bizonyitják nekik, hogy módjukban áll a magyar nemzetgyülésen *a magyar nemzet ellen* küzdeni, kitartásra buzditják a nemzetközi gondolat mellett, segitik elfojtani a benne lappangó nemzeti érzelmeket.

A legnagyobb baj a munkáskérdés megoldásánál minden esetre abban keresendő, hogy nincs egy oly pártalakulás, amely *tisztára* vagy legalább is *főképpen* a munkás érdekében fejtene ki politikai működést. A szociáleemokrata párt amint azt fentebb kifejtettük *csak látszólag* küzd a munkás érdekében, lényegileg azonban a zsidó nemzeti eszmények támogatására toboroz tömeget. A keresztyénszociálista párt hátamögén pedig mindjárt oda gondolják az egyházat, az egyházi érdeket, egyébb politikai pártok pedig igérnek sokat és adnak-dobnak valamit a munkásnak, hogy a szavazatát megnyerjék.

Mindebből le kell vonni azt a következtetést, hogy a magyar munkás a magyar nemzeti eszméhez csak akkor volna hozzáfüzhető, a magyar nemzet testébe csak akkor kapcsolódna be ismét, ha lehetséges volna a vajudó magyar társadalomban egy **olyan politikai párt kialakitása, amely magyar nemzeti alapon, de elsősorban a munkásérdekek és szociális eszmények megvalósitásáért vonulnak be a közéleti küzdelmekbe.**

Kétségtelen, hogy a széles néprétegek hatalma ma már le nem becsülhető, kétségtelen, hogy a nagytömegü ipari és mezőgazdasági munkás jogos igényeinek a megvalósitásáért helyesebb, ha az országgyülésen alkotmányos utakon folytat küzdelmet, mint hogy ha belekényszerül nemzetközi forradalmi alakulások támogatásába, azért, mert csak ettől várhat eredményt.

Kétségtelenül korunk egyik legnagyobb tudósa Wilson, a volt amerikai elnök. Ez egyik munkájában Amerika fejlődésének száguldó menetét azzal magyarázza meg, hogy Amerika törvényhozása *a jövő irányitására* hozta a törvényeit.

Ebből a megállapitásból, amelyet Wilson később az állam helyes kormányzásának egyik tétele gyanánt állit fel az annyi történelmi csapástól meggyengült magyar Haza társadalmának és kormányának is le kell vonni a következtetéseket. A magyar törvényhozásnak ugy kellene megalakulni, hogy a jövő **szociális forradalmait megelőző törvények** alkotására képes legyen, mert különben a magyar társadalom együttmüködéséről hiába beszélünk, az csak ábránd fog maradni örökre. Ha az országgyülés összeállitása olyan, hogy abban a nagytőke, a nagybirtok, vagy egyik vagy másik társadalmi osztály érdekei tartatnak *elsősorban* szem előtt, akkor a munkásság osztályharc folytatásába kényszerittetik bele. *Ahol osztályharc van, amelynek nyomán osztálygyülölség fakad, ott együttmüködésről beszélni nem lehet.*

Már pedig ha a magyar államfő hátamegett 7.000,000 koldus áll, *de egy nagy gondolat által összekapcsolva,* már akkor erőt jelent a magyar állam a vén Európában. A magyar társadalomnak. az összes magyar politikai erőknek tehát oda kell törekednie, hogy a nemzetgyülés ugy állittassék össze, hogy alkalmas legyen ennek a nagy találkozásnak az intézményes biztositására.

Viszont ez csak abban az esetben következhetnék be, ha a magyar társadalom elég önzetlen ahhoz, hogy a nagy nemzeti célok, a nemzeti eszmény érdekében saját anyagi érdekeiből áldozzon. A Haza és a nemzet anyagi áldozatokat kiván. Ha a magyar társadalom, a magyar politikai erők ezt nem tudják megérteni, ha ezeket az áldozatokat meg nem hozzák, akkor a Haza ujjáépitésének, a nemzet felébredésének az alapjait nem készitették el. A nemzet önmagával és az ezeréves Hazával szemben fennálló kötelességeinek eleget nemtett.

Az ideális megoldás az volna, hogy (ha van olyan politikai párt amelynek hátamögött a nagytőke áll, ha volna olyan, amelyiknek a mozgató erejét a nagybirtok képezi) akkor legyen olyan is, amelyik mögött a fixfizetéses és nincstelen emberek érdekei állanak. Ez a párt tehát nem tisztán munkás érdekek vagy munkás célok megvalósitásáért küzdenek, hanem cselekedeteinek a vezérfonalául szolgálna a munkásnak, éppugy a szellemi, mint a fizikai munkásnak az érdeke, de ebből a gondolatvilágból kiindulva az összes politikat, társadalmi, gazdasági kulturális kérdésekben állást foglalna, mint a nemzet egy hatalmas erőtényezőjének a kifejezője.

Ebben a pártban ugyanis *egymásra találna a középosztály a munkássággal,* hiszen ugyis *csak a szociáldemokráciában megjelenő zsidó agitáció tudja őket szétválasztani.* Megkérdek most minden józanul gondolkodó munkás embert, hogy vajjon gazdasági okokból hogyan gyülölhetett egy járásbirót, akinek havi 260 korona fizetése volt, akkor amikor a MÁV. mühely munkásai 200—250 sőt 280 koronát keresett havonként.

Ez a párt, illetőleg ennek a müködése, amelyben a magyar szellemi és fizikai munkás egymásra találna, olyan törvények meghozatalának a biztositékát képezné, amelyek kizárnák, hogy az országot a jövőben szociális irányu forradalmak rázkódtassák meg, biztositaná az osztályharcnak, az osztálygyülölségnek a megszünését, ismét belekapcsolná a magyar munkást a magyar nemzet testébe, szóval a magyar állampolgárokat általánosságban átfogó nagy nemzeti gondolatnak, együttmüködésére való törekvésnek egyik fontos alapját képezné.

Ugy érezzük, hogy már 30—35 képviselővel a magyar nemzetgyülésen többet érne a magyar munkás, mint ötvilágrész szervezett munkásaival.

Csakhogy ez az ideális szép gondolat, a valóságban mégsem fog keresztülvihetővé válni, mert ellene mindenekelőtt felhördül a szociáldemokrata nemzetköziség, amely ha ma látszólag nem is zsidó, mégis kétségtelen, hogy a kulisszák mögött a zsidók irányitják. A szociáldemokrata párt részéről ugyanis a munkás anyagi boldogitásának a gondolata, csupán eszköz arra, hogy ő a munkásságon uralkodhasson, azt alkalomadtán a zsidó nemzeti eszmények érdekében frontba állithassa. A párt belső ügyeivel ismerős szociáldemokraták számos példát tudnának arra felhozni, hogy **maga a szociáldemokrata párt akadályozta meg azokat az eredményeket, amelyeket a munkások érdekében az ő programmja akart kikényszeriteni,** amikor látta, hogy azok teljesedésbe mennek. Neki ugyanis folytoningerelhető, *elégületlen munkásságra van szüksége.* A szociáldemokrata párt el fog érni bizonyos eredményeket a munkásnak, de ezek az eredmények, semmi szin alatt nem lehetnek oly nagyok, hogy a munkás elkeseredettségét megszüntessék. mert **elkeseredett munkástömeg nélkül a zsidó nacionálizmus állambomlasztó, nemzetellenes forradalmi tervei keresztülvihetők nem volnának.**

Szintén a munkástömegek elégületlenségének a felköltését és folytonos nyugtalan izgalomban tartását célozza az a másik **zsidó-trükk, hogy olyan csábképeket vetit a munkásság sóvár szeme elé, melyekről ő maga az izgató is nagyon jól tudja, hogy meg nem valósithatók.** Például olyan magas munkabér követelésére uszitják a munkást, ami mellett a versenyképes termelésnek meg kell bénulnia, vagy meg kell hogy semmisüljön. Igy a munkaalkalom csökkenésével vagy teljes megszünésével a munkásnyomor fokozódik és az ennek nyomában járó elégületlenség ujabb tápot nyer.

Gondolkodó, elfogulatlan tárgyilagos ember előtt ezek dönthetetlen igazságok.

Mindezek alapján kétségtelen, hogy a zsidóság kézzel-lábbal igyekezne megakadályozni egy olyan párt kialakulását, amelyiknek a politikai munkája a magyar munkásnak a gazdasági, kulturális jövőjét, állampolgári jogait biztositja olyképpen, hogy a munkást visszakapcsolja elhagyott nemzetéhez.

Egy ilyen politikai eszmével egyébb politikai pártok alapgondolata is valószinüleg szemközt álló gondolat, ezért egy ilyen gondolat keresztülvitele ellen a fennálló pártpolitikai vezetőség minden rendelkezésükre álló eszközzel harcolnának.

Mégis bedobjuk ezt a gondolatot a közvéleménybe. Bedobjuk, mert egy eszme, ha az alapját a tiszta igazság, nemes célokra való törekvés képezi, mindig létjogosultsággal bir. Hisszük, hogy akadnak férfiak ebben az országban, akik egy nemzetmentésre, az ország visszaállitására kedvező befolyást eredményező gondolat megvalósitásáért sikra szállanak, még akkor is, ha rövid idő alatt eredményekre kilátásuk nem volna.

Gondolja meg a munkás, aki ezeket a sorokat figyelemmel átolvasta, hogy micsoda hatalmas erőt jelentene már 30—35 képviselő is, akiknek politikai müködését ilyen érdekek irányitják a képviselőházban! Micsoda engedményeket kellene tenni egyik-másik pártnak szociális tekintetben, ha valamelyik kérdésben, amely neki fontos ennek a 35—35 képviselőnek a csatakozását megakarja nyerni. Két-három napi ilyen tárgyalás nagyobb eredményeket jelent szociális tekintetben, mint 25 esztendő összes fegyelmezett felvonulásai, piros zászlók alatt a gyárvárosok utcáin.

Ha a valóságban keresztülvihető volna ez a gondolat, akkor minden esetre hosszabb-rövidebb idő mulva, mint egy hatalmas, dicsőséges őserőt jelképező alak emelkednék fel az eltiprott Magyarország, melynek erejével nemtudna szembeszállni a halottrablók undok serege.

Ez a gondolat lesz-e a megoldás, vagy egy másik, esetleg egy harmadik, az a jövő titka, de annyi kétségtelenül bizonyos, hogy **a magyar munkás megelégedett és boldog csak ugy lehet, ha a magyar Haza nagy lesz.** A magyar nemzet pedig nem nélkülözheti munkás gyermekeinek a segitségét, a magyar Hazának szüksége van a magyar munkás őszinte szivből fakadó támogatására.

Ennél a potnál azonban *a munkásoknak is a józan belátás alapjára kell helyezkedni,* mert ha még egyszer elősegitenék magatartásukkal ellenségeinknek a terveit, ha még egyszer félrehagynák magukat vezetni az ellenségeknek a rendfelboritásán területeinken müködő fizetett agitátoraitól, ha a tapasztalatok után még mindig eszközül volnának felhasználhatók, olyan helyzetek megteremtéséhez melynek következtében egy uj megszállás, illetőleg a végleges feldarabolás veszélyének volnának kitéve, akkor a munkástársadalom nem volna menthető azon az alapon, hogy nemtudta mit cselekszik. Akkor sem a ma élő magyarok, sem a késői unokák bocsánatára nem számithatna, hanem akkor csak gyülölet és kiközösités jutna osztályrészül.

Óh micsoda rettenetes volna az, ha a tönkretett nemzet elveszett országa, lesorvadt kulturája, kilátástalan jövője miatt egy egész társadalmi osztály lenne jogosan feleiőssé tehető. Ha egy egész társadalmi osztály, annak késői unokái is a homlokukon hordanák Káin szörnyü bélyegét, sőt annál is többet: egy olyan büntett bélyegét, amelyikre bünbocsánat sem az égben, sem a földön nem adhahó, amelyiket levezekelni semmivel nem lehet soha.

De hagyjuk ezt, mert fáj még a lehetőségéről is beszélni ennek, ami — hisszük és valljuk — nem következik, de nem is következhetik be.

Állapitsuk azonban meg azt, hogy *a jövő anyagi és szellemi boldogulásának, a magyar faj fennmaradásának, a magyar Haza visszaszerzésének sőt a csonka-ország életének és a titka a nagy őszinte, hosszu időkre szóló magyar egyesülés.*

Ehhez teremtsen meg a Magyar társadalom minden egyes osztálya vállvetett munkával a komoly alapot, a hazához való ragaszkodásban egyesüljön minden magyar, s akkor elmondhatjuk, hogy ez a nemzedék elvégezte a reá bizottakat, eleget tett nagy történelmi hivatásának.

Gallérját 8 nap alatt **Hrabéczy Zoltán és Tsa.** Női és férfi ruhákat vegyileg tisztit
hófehérre mossa 50 százalékkal olcsóbb áron!
1 korona 60 fillérért kelmefestő, vegyitisztitó és gőzmosó gyár DEBRECEN, SZÉCHENYI-U. 49. Telefon 323. Ágytoli tisztitást fertőtlenitéssel vállalunk!

Magyar Nemzeti Könyv- és Lapkiadó Vállalat r.-t.

Debrecen, Piac-u. 59.

TELEFON: 3-48 SZ.

Készit:

minden a sokszorositó iparba tartazó munkát, ugymint könyveket, folyóiratokat, rovatos iveket, falragaszokat, levélpapirokat, boritékokat, gyászlapokat, eljegyzési és esküvői értesitéseket, névjegyeket, valamint báli meghivókat.

Raktáron tart finom fehér és fogaimi és mindenféle szines papirokat. Dobozos levélpapirt, eljegyzési és esküvői értesitéshez való meritett papirt és különböző izléses karton és névjegy kártyákat.

Elvállal mindenféle kőnyomdai munkákat.

Árajánlatokkal készséggel szolgál!!

Nyomatott a Magyar Nemzeti Könyv- és Lapkiadóvállalat Részvénytársaság könyvnyomdájában Debrecen, Piac-utca 59.